Poštnina plačana v gotovini ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO Cena 2 din

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto IX. Ljubljana, 11. marca 1937 Štev. 10.

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/III. Tel. št. 33-32. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — NAROČNINA: 1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, 1/1 leta 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnino je treba plačati vnaprej. — ROKOPISOV ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 din znamk. — CENA OGLASOV: med besedilom stane vsaka enostolpčna petitna vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetre in širina 55 mm) din 7'—. Med oglasi stane vsaka petitna vrstica din 4'50. Notice: vsaka beseda din 2.—. Mali oglasi: vsaka beseda din 0.50. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

Troje prijateljev imaš na tem svetu: prijatelje, ki te ljubijo, prijatelje, ki se ne zmenijo zate, in prijatelje, ki te sovražijo.

Chamfort.

Danes:
»ARTIST BUX«
naš novi, nagradni roman
(2. nadaljevanje)
Podrobnosti o razpisu nagrad gl. 9. štev.
Gl. str. 7 in 8

Kdaj se začne življenje?

Danes, ko je že toliko ljudi, ki se ukvarjajo s tem, kako je treba živeti, nam je prav za prav dosti lažje, kakor je bilo našemu dedku in naši babici. Danes lahko dobite knjigo, kako jejte, knjigo, kako morate spati, kako živite, da boste dočakali visoko starost, in knjigo, ki vas nauči, kako morate delati, da ne boste prezgodaj opešali; kako morate delati, da boste dosegli največje uspehe z najmanjšim naporom. Nastane torej vprašanje: kdaj začnemo prav za prav živeti?

Včasih so ljudje mislili, da se življenje začne tedaj, ko pride otrok na svet. Že iz tega, kar sem vam povedal za uvod, mi boste priznali, da to ne drži. Tudi drugi, pametni ljudje, ki se zelo veliko pečajo s temi vprašanji, pravijo, da se življenje začne veliko pozneje, šele v naši zrelejši dobi.

W. B. Pitkin, profesor na harvardski univerzi v Ameriki, ki ima vedno mnogo vnetih poslušalcev, in ki je napisal že celo knjižnico del o tem, kako moramo živeti, je izdal tudi knjigo pod naslovom »Življenje se začne s štiridesetim letom«. Ta knjiga se je tiskala v zelo veliki nakladi in ni čuda, da so jo morali potem še enkrat in še velikokrat ponatisniti; kajti vedno so se še dobili ljudje, ki so jo hoteli kupiti in se seznaniti z njeno vsebino.

A zakaj naj bi se življenje začelo prav s štiridesetim letom, bo gotovo vprašal marsikdo med vami.

Na to vprašanje odgovarja Pitkin približno takole:

Od zgodnje mladosti si morajo ljudje služiti svoj kruh, skrbeti morajo za to, da si ustvarijo eksistenco in da se zavarujejo za stare dni, ko ne bodo mogli več delati. In tako si človek šele okrog štiridesetega leta ustvari nekakšen temelj za svojo bodočnost, da mu na stare dni ne bo treba beračiti; šele nekako s štiridesetim letom si je nabral izkustva, ki so mu tako potrebna za življenje.

»Šele s štiridesetim letom vemo, kaj je prav za prav življenje. Šele s štiridesetimi leti ima človek pravo razsodnost, stoji na tleh izkušenj in zna pravilno ceniti prave dobrote sveta. Veselite se,« pravi Pitkin, »da se bo vaše pravo življenje šele začelo. Štirideset let je zavidanja vredna starost.«

Ta Pitkinova knjiga in tudi vsa druga dela so pametna in vredna, da o njih govorimo. Res je, da so pisane za ameriške razmere, za njihov način življenja, toda prav ta način življenja Pitkin obsoja.

Veliko je med nami ljudi, ki jim ne bi bilo treba čitati Pitkina, ker nosijo sami v sebi skrivnost svojega življenja. O njih veš, da imajo šestdeset, sedemdeset, morda celo osemdeset let, pa so vendar vedno dobro razpoloženi in stopajo po cesti ravni in z mladeniškim korakom. Žal imamo pa danes tudi druge, takšne, ki s svojimi tridesetimi leti hodijo po svetu brez pravega veselja brez sleherne želje in brez vsake življenjske vedrosti: to so prezgodaj ostareli starci.

Kdor hoče dolgo živeti in biti vesel, mora živeti s pametjo. Človek se mora naučiti, kako se lahko spočije, kako bo uravnal svoj prosti čas, kako svoje delo in kako se ne bo za vsako malenkost razburjal, ko mu to vendar nič ne pomaga. In naposled starši, pri-znajte tudi vi: ali si ne delate velikokrat po nepotrebnem skrbi? Ali ne bi mogli najti kakšno urico prostega časa? Ali res mislite, da brez vas ni moči ničesar napraviti, in da morate v svoji starosti ravno tako dan za dnem garati, kakor ste garali v mladih letih?

Moj prostor je omejen. Ne morem vam v tem stolpcu vsega povedati, kaj piše Pitkin. Sicer pa mislim, da bo vsakdo med nami, če se le malo zamisli, izprevidel, da bi si svoje življenje lahko drugače uredil, bolje in bolj smotrno. Tako, da bi se tu in tam našla kakšna prosta urica, kakšna urica za sprehod, za knjige in za družbo dobrih prijateljev.

Premislite malo o tem in videli boste, da bi tudi vi ravno tako kakor marsikateri od vaših znancev mogli biti bolj mladostni in imeti lepše življenje, kakor ga imate danes. **Haka.**

Razgled po svetu

Nemško prodiranje v Srednjo Evropo

Napetost med SS in reichswehrom. — Zatrt nacistični puč na Madžarskem. — Novo oboroževanje tudi na Francoskem

V Ljubljani, 9. marca.

Na silo bi hoteli odtrgati oči od Nemcev in se vendar že razgledati tudi drugod po svetu, pa ne moremo: teden za tednom skrbi Nemčija za najvažnejše novice sveta, teden za tednom čaka s strahom ves svet, kaj bo spet novega iz Berlina, Monakovega ali Lipskega — in skoraj nikoli, na žalost, ni to čakanje zaman.

Pretekli teden smo doživeli kar tri — imenujmo jih »nemške« dogodke. Prvi, morda najvažnejši, je zakulisni: nevarni spor med nacionalno socialističnimi oddelki SS in reichswehrom.

Na zahtevo vsemogočnih oddelkov SS je moral namreč odstopiti šef nemškega generalnega štaba general Beck: dokaz, kako velik prepad zeva med nemško armado in Hitlerjevo »pretorijansko gardo«*.

Ti notranji spori v Nemčiji so velikega zunanjepolitičnega pomena in zato jih je vredno vzeti na znanje. SS se čutijo v primeri z reichswehrom zapostavljene in porabijo sleherno priložnost, da dado vojaštvu okusiti svojo moč. Dokler se ta moč kaže samo v odstavljanju neprijetnih jim oseb, naj še bo; toda pred nekaj tedni je le malo manjkalo, pa bi se bila objestnost SSjevcev veleusodno razlila na mednarodno polje.

Naši bralci se bodo še spomnili, da je general Faupel, sedanji nemški poslanik pri burgoški vladi, pred kakšnim mesecem dni predlagal Hitlerju, naj pošlje na špansko 60.000 mož, da bodo »likvidirali« špansko državljansko vojno. Za ta generalov predlog so se z vso silo zavzeli SSjevci, češ da mora Nemčija voditi »energično« zunanjo politiko, takšno, da bo v korist pangermanizmu.

Führer je takrat poklical k sebi generalisima Fritscha in ga vprašal o mnenju visoke generalitete. Fritsch je brez ovinkov odklonil takšno pustolovščino; videč, da Hitler ne mara odnehati, je pa dejal:

»Če že hočete po vsaki ceni nekaj takega ukreniti, pošljite na špansko 60.000 SSjevcev! Tako se jih bomo enkrat za vselej odkrižali. Še boljše bi pa bilo, če bi SS razpustili.«

Višji newyorški župan La Guardia (po nemški sliki)

Kajpak v to past hitlerjevci niso šli; zato je takrat Fauplov načrt propadel.

Toda Hitler je hotel svojim pretorijancem vendarle vsaj nekoliko ustreči. Tako je spočel misel o »energični pomorski akciji« ob španskih obalah. Toda pri priči je odstopil admiral Foerster, češ da bi to pripeljalo do vojne. — —

Ko so morali Nemci pred nekaj tedni v maroški aferi kapitulirati pred Francozi, je šel ta »poraz« (v ostalem precej nedolžen in le bolj navidezen) najbolj do živega spet SSjevcem. Na njihovo zahtevo je generalisimus Fritsch sklical v vojnem ministrstvu konferenco vseh šefov tega ministrstva, da prouče z vseh strani nemški vojaški položaj. Takrat je ugotovil polkovnik Thomas, ravnatelj gospodarskega urada za narodno obrambo, da je vseh surovinskih in živežnih zalog komaj za šest mesecev. Na to je izjavil general Beck, šef generalnega štaba, da si šestmesečne vojne ni moči predstavljati, ker bi nedvomno mnogo dalje trajala. Vojni minister general Blomberg je dobil nalogo, da to sporoči Hitlerju.

Führer je bil po Blombergovem referatu tako razkačen, da je hotel generalisima Fritscha pri priči odstaviti. Odnehal je šele, ko mu je Blomberg dopovedal, da bi bilo to nevarno, ker stoji za Fritschem ves reichswehr. Potlej se je Hitler spomnil polkovnika Thomasa: terjal je po vsaki ceni neko žrtev in zato je zahteval njegov odstop... čeprav je bila edina Thomasova krivda ugotovitev dejanskega stanja.

SSjevcem je bila pa ta žrtev premajhna; od tistih dob zahtevajo glavo generala Becka.

Spor med SS in reichswehrom se je še poostril, ko so Angleži napovedali svoje orjaško oboroževanje. SS je porabila to priložnost, da je vnovič nastopila proti »premiroljubni« politiki reichswehra: »Udariti je treba,« govore njihovi voditelji, »preden bodo Angleži pripravljeni. Vsak mesec so naše šanse slabše; nikoli več ne bo tako lepe priložnosti kakor letos.«

Generali so mirili:

»Napoved angleškega oboroževanja je dokaz, da je London odločen koj prvi dan z vso silo poseči v vojno. Naše zaloge so premajhne. Razpoloženje prebivalstva ni za vojno. V takšnih okoliščinah iti v novo vojno, bi se reklo napraviti samomor.«

Toda nacistični fanatiki niso popustili. Vsaj glavo šefa generalnega štaba morajo dobiti. Videč, da z besedami nič ne opravijo, so posegli po drugih sredstvih: vprizorili so »zaroto« v SS in kajpak »o pravem času« zaroto odkrili, da so lahko potem zahtevali čiščenje na vrhovih reichswehra.

To pot je Hitler moral popustiti, če se ni maral zameriti svojim pretorijancem. Generalisimus Beck je moral iti. In SS je zadovoljna.

(Po pariškem »Oeuvru«)

*

Drugi, skoraj nič manj važni »nemški« dogodek je poskus nacističnega prevrata na Madžarskem. V Budimpešti je namreč vlada prišla na sled široko razpredeni hitlerjevski zaroti. Njen namen je bil, speljati Madžarsko docela v diktatorsko vladavino in jo še bolj prikleniti na Nemčijo. Zakaj, bo kdo vprašal. Zato, ker potrebujejo Nemci zaveznikov v Srednji Evropi. Poljska se jim izmika, Avstrija se jih obupno otepa. Zavezniki so jim potrebni predvsem zaradi Češkoslovaške.

Pisali smo že nekajkrat o nevarnih mahinacijah, ki jih uganjata Goebbelsov tisk in radio proti naši severni zaveznici. Glavni namen te nemške gonje je bil, pridobiti Angleže v »češki« aferi na svojo stran. Sodeč po fiasku, ki ga je doživel Konrad Henlein, Hitlerjev eksponent na Češkem, pri svojem nedavnem obisku v Londonu, in po preobratu javnega mnenja na Angleškem v korist Češkoslovaške, se je ta Goebbelsova namera izjalovila. Zatorej je bilo treba brž spočeti kaj drugega.

In to drugo je bil nameravani prevrat na Ogrskem.

Po poročilih iz Pešte je bilo v zaroto zapletenih tudi več višjih in nižjih častnikov in baje tudi sam zunanji minister Kanya. Vodja zarote je bil pa baje nemški poslanik Mackensen, sin znanega nemškega maršala; mož se je tik pred odkritjem afere odpeljal za več tednov na Grško, »študirat klasično umetnost«... Nazaj v Budimpešto ga najbrže ne bo več.

*

Tretji »nemški« dogodek je — za zdaj vsaj! — hvala Bogu nedolžnejši. Zato skoraj ne spada v družbo gornjih dveh. Če ga vzlic temu omenjamo na tem mestu, storimo to zato, ker je težko najti boljšo ilustracijo današnje rajhovske politične nadutosti in srčne surovosti, t. j. tistih dveh lastnosti, ki tretji rajh zaradi njiju prav tako kakor nekoč Viljemova Nemčija odbija od sebe ljudi in narode.

V Newyorku je na nekem ženskem shodu dejal newyorški župan La Guardia, da »fanatični rjavosrajčniki ogražajo svetovni mir«. Seveda je proti žalitvi takoj protestiral vesoljni nemški tisk; prav. Protestiral je v imenu nemške vlade nemški poslanik v Washingtonu; prav. Ameriški zunanji minister Hull se je opravičil; prav. Takšni so pač diplomatski običaji in spodobni ljudje se jim pokoré. S tem kajpak Hull ni ovrgel Guardijeve trditve, a to tudi njegov namen ni bil.

‚Angriffu', glasilu dr. Jožefa Goebbelsa, nemškega ministra za propagando, je bila Hullova opravičba premlačna; pričakoval je namreč, da bo La Guardia še tisti dan zletel z županskega stolčka. Ker pa za takšno kazen po ameriških demokratskih zakonih ni pravne podlage, se je ‚Der Angriff' raztogotil in obdelal »židovskega cepca in zarobljenca, zvodnika in hujskača La Guardio z njegovo bezniško pametjo« s psovkami, kakor jih človek kvečjemu v oštariji sliši, ne pa bere v spodobnem časopisu.

Skromno bomo ponašili samo uvod tega čednega napada:

»Človek bi mislil, da bo washingtonska vlada imela vsaj toliko moči in bo prepovedala, da ne bodo zvodniki, ki so splezali na tako visoko mesto, pripovedovali svojih prostaščin namesto eni kar tisočem žensk. Kadar ‚Angriff' kaj napiše o brozganju plemen v prostozidarsko okuženi Ameriki, takrat Washington vneto in jadrno protestira. V lastni deželi se pa vladni možje očividno boje revolverjev newyorškega podzemlja, ki na žvižg svojega vrhovnega gangstrskega mojstra (neprevedljiva besedna igra: Oberbürgermeister: Obergangstermeister), in puste, da židovski cepec zmerja, kakor mu suflira njegova osrana (Oprostite! Op. ured.) domišlija.«

Na kar je La Guardia izjavil žurnalistom, da vzdržuje do pičice vse, kar je na shodu govoril.

(La Guardia je ameriški Italijan in ima res židovsko kri v svojih žilah. Pred svetovno vojno je služil več let na ameriških konzulatih v Budimpešti in Trstu, v vojni se je pa prijavil kot prostovoljec in je leta 1918 poveljeval ameriški letalski eskadrilji na italijanski fronti. Newyorški župan je od leta 1933; volili so ga i demokrati i republikanci.)

Za Angleži

so prišli zdaj še Francozi: ta četrtek bodo namreč najeli velikansko oboroževalno posojilo 13 milijard frankov (okoli 30 milijard din).

Tako so Nemci s svojo blazno oboroževalno politiko dosegli samo to, da se ves svet le še bolj oborožuje, ne da bi se razmerje vojnih sil med posameznimi državami prida spremenilo: ostalo bo namreč v glavnem isto, kakor je bilo pred sedanjim norim oboroževalnim tekmovanjem... **Observer**

* Tako imenujejo Nemci že danes (s strahom in porogljivo hkratu) narodno socialistične bojne oddelke (SS), po primeru iz starega veka: pretorijanska garda je bila namreč telesna straža rimskih cesarjev.

Ko so te dni v Čikagu kovinarji proglasili stavko in niso marali zapustiti tovarne, je policija nastopila s solzilnim plinom in prisilila delavstvo k umiku.

Blizu Dovra na Angleškem se je utrgal kos apnenčastega obrežja. Okoli 300 ton skalovja je zgrmelo v globino in uničilo med drugim neko železniško skladišče (na sliki).

Nevtralec o Španiji

ANGLEŠKI POSLANEC

o vtisih, ki jih je nabral

na madridski fronti

Stotnik J. R. J. MacNamara, angleški konservativni poslanec, si je s posebno komisijo britanskega parlamenta, sestavljeno iz članov vseh strank, ogledal pred kratkim madridsko fronto. Svoje vtise je objavil v več angleških in francoskih listih. Iz njih povzemamo najznačilnejša mesta.

Pripomnimo naj, da je pisec služil šest let, od 1927 do 1933, pri indijskih strelcih in ima zatorej nekoliko več pojma o vojni, kakor če bi bil zgolj poslanec.

Ko prideš v Madrid, te najbolj preseneti, da se prav za prav za vojno nihče ne zmeni. Res doživiš pretresljive prizore; res vidiš tako razmesarjena človeška trupla, da ni nič več človeškega na njih; res lahko opazuješ po poldrugi kilometer dolgo kačo žensk, čakajočih po osem ur na eno samo glavico cvetače; res vidiš po cele družine nastanjene po čakalnicah podzemeljske železnice, ker so jim stanovanja bombe razdejale. Toda po drugi strani so kavarne odprte, kakor da bi živeli sredi najlepšega miru, in še celo kino si lahko kdaj pa kdaj privoščiš. Človek ne bi verjel, da smo komaj slab kilometer od fronte.

V spominu vam še bo, da se je španska državljanska vojna začela z vstajo v Maroku, vstajo, ki so ji kmalu sledili vojaški upori še v drugih španskih vojašnicah. General Franco je torej začel vojno z izredno veliko prednostjo: na svoji strani je imel redno vojaštvo in orožje. K temu je treba dodati še takojšno pomoč Nemčije in Italije.

Vlada je bila brez vsega tega. Blagoslov ruskega materiala se je začutil šele pozneje; zato so se vladni borili neorganizirano, kakor so pač vedeli in znali. — — Da ni ostalo na vladni strani nekaj baterij topništva, bi bili imeli uporniki še mnogo lažjo pot. Med vsemi Španci, kar se jih udeležuje te državljanske vojne, so tisti, ki se bore na Francovi strani, nedvomno najbolj izvežbani; med njimi so skoraj vsi španski častniki, kajti le peščica se jih ni izneverila vladi.

Neki britanski častnik mi je pri vsaki priložnosti zatrjeval — in medtem sem se imel tudi sam priliko o tem prepričati — da španski častniki več škodujejo borbenosti svojega moštva, kakor mu koristijo; brez njih bi se španski vojaki neskončno bolje borili. Španec je individualist in ne mara in ne prosi, da bi mu kdo poveljeval.

Poveljevanje in organizacija je dvoje. Vladni miličniki so že od vsega začetka na slabem, ker jim manjka organizacije; da nimajo pravih poveljnikov, jih ni nikoli tako hudo motilo. Nedvomno so iz istega vzroka razne fašistične organizacije, falagisti itd., ki se bore na Francovi strani, vojaško porabnejši od rednih čet, posebno pri napadih ali v sovražnem ognju, ko postane vztrajnost neobhodno potrebna lastnost.

Maročani se od Špancev bistveno razlikujejo. Planinski Maročani so individualisti, toda teh ni v Francovi armadi, ker jih niso mogli primamiti na svojo stran. Morali so se zadovoljiti z nižavskimi Maročani, te pa strašno daje mraz.

O okrutnosti Maročanov so že mnogo pisali. Po drugi strani jih pa nekateri kar ne morejo prehvaliti, češ da imajo silno radi otroke. Kdor pozna Afriko in Indijo, ve, da imajo oboji prav. Te vrste ljudje so na zunaj destikrat veseli in zabavni, celo otročji — a če jim popustiš uzde, pobesne.

Vse kaže, da se general Franco čedalje bolj naslanja na redne čete nemške in italijanske pomoči. Mislim, da je danes na ozemlju, ki je pod Francovo upravo, svojih 10.000 Italijanov in 30.000 Nemcev. (Članek je izšel v izvirniku 22. februarja, torej bo pisčeva cenitev veljala nekako za sredo februarja. Op. ured.).

Sodeč po pripovedovanju, se Italijani in Nemci nič kaj dobro ne razumejo. Nemci se delajo norca iz Italijanov in jih gledajo nekam prezirljivo. Toda Italijanom je zmaga v Abesiniji stopila v glavo in ne razumejo šale. Zanimivo je, da se zde vladnim Italijani boljši vojaki od Nemcev; to Italijani vedo. Stvar je razumljiva: italijanski prostovoljci so namreč pravi, medtem ko so nemški večidel prisiljeni.

Ko sem bil v Madridu, je štel mednarodni oddelek 3—5 tisoč mož. Danes jih utegne imeti 20 do 30 tisoč, v vsej Španiji namreč. Letalski prostovoljci so najemniki, saj dobivajo knežje plače in še 60 tisoč frankov nagrade za vsako letalo, ki ga sestrele. Nasprotno so pa v mednarodni četi zbrani ljudje, ki se bijejo za svoje ideale. — —

Mednarodna četa ni sestavljena iz vojne vajenih ljudi, temveč iz mož, ki so se na lastno pest vtihotapili z vseh vetrov na špansko. Angležev je malo. Nekaj je Francozov; francoščina služi tudi za povelja. Mnogo je v teh oddelkih Italijanov, Poljakov, Madžarov, Čehov, i. dr.; toda po mojem je največ med njimi Nemcev — mladih Nemcev delavskega sloja, ki so zbežali iz nacistične Nemčije, da se bodo borili proti hitlerjevski vladavini. A tudi tu so Italijani prvi. Vsi, ki sem z njimi govoril, so mi zatrjevali, da se najbolj zagrizeno bore italijanske stotnije. Pri napadu je njihov elan drugim v spodbudo. V obrambi se pa lokavo obesijo za sovražnika in mu ne dado priti naprej.

*

Naj bo človek takega ali drugačnega političnega prepričanja naj bodo njegove simpatije na tej ali na oni strani: leta in leta ne bo moči pozabiti herojstva, ki jih je rodila španska državljanska vojna. Grozodejstva so jo sicer omadeževala, toda zgodovina ne bo tako kmalu pozabila junaškega odpora Francovih kadetov ne pogumna njegove male armade v snežnem gričevju okoli Madrida.

A prav tako ne bo zgodovina pozabila teh neizvežbanih fantov iz vladne milice, ki je med njimi komaj vsak osmi imel puško, pa so vendar od Toleda dalje zajezili Francov pohod in naposled tik pred vrati prestolnice zagradili pot uporniški vojski.

Čeprav se je mednarodni oddelek zlil iz ljudi z vseh vetrov sveta, ga preveva en sam duh: duh skupne žrtve. Tisti, ki se bodo živi vrnili iz teh bojev, se bodo do smrti spominjali čudne in herojske prigode svoje mladosti. — —

Po mojem dela čas za vlado. Republikanci imajo večji rezervoar ljudi. Njihova izvežbanost bo tem popolnejša, čim dalje bo trajala vojna. — —

(Po pariškem »Oeuvru«)

Kronika preteklega tedna

O bananah, gobah in časopisnih racah

Tragedija, ki je ni bilo. — Kaj pravi zagrebški primarij

Ljubljana, 10. marca.

V prejšnji številki smo priobčili iz Zagreba pretresljivo poročilo o neki desetletni šolarki, ki je v Berlinu jedla banane in dobila gobavost.

Poročilo smo povzeli po poročilih v zagrebških, beograjskih in ljubljanskih dnevnikih.

Ta poročila so bila izmišljena.

Zanašaje se na največje jugoslovanske dnevnike, na liste, ki imajo lastne poročevalce v vseh količkaj znanih krajih, torej tudi v Zagrebu in Berlinu, t. j. v obeh mestih, kjer naj bi se bila odigrala tragedija male Zagrebčanke — smo v dobri veri tudi mi informirali svoje bralce o »usodni« berlinski banani in o njenih posledicah.

Prosimo svoje cenj. bralce, naj nam nenameravano potegavščino oproste.

»Družinski tednik« je list, ki hoče biti vsestransko, v vseh člankih, v vseh poročilih in novicah zanimiv. Toda, če naj se tako izrazimo, **kontrolirano zanimiv**. Ni ga lista med nami, ki bi se tako zelo skliceval na vire, iz katerih je povzel to ali ono zanimivost, to ali ono senzacijo, kakor baš »Družinski tednik«.

Poročilo o berlinski gobavosti smo brali v najmanj petih jugoslovanskih dnevnikih. Toliko očetov po žurnalističnih načelih zadošča za avtentičnost celo tako nevsakdanjega otroka, kakor je bila gobavostna senzacija. Zato smo smeli z vso pravico v našem poročilu te vire izpustiti.

Ne zvračamo krivde za to našo nenameravano potegavščino na onih pet ali šest dnevnikov; prosimo samo cenj. bralce, naj nam oproste, da smo v svojem poročilu izpustili navedbo njih imen.

*

Glede na časopisno raco o bananski gobavosti je napisal primarij zagrebške bolnišnice za kužne bolezni dr. Ivo Petrić v zagrebških »Novostih« zanimiv članek. Iz njega posnemamo glavne misli.

Gobe (lepra) so izrazito kronična bolezen. V naših krajih je nekaj bolnikov v Bosni in v Črni gori, drugače je pa bolezen najbolj razširjena v Afriki, Zadnji Indiji, na Kitajskem, Japonskem in v Rusiji. Vseh gobavcev na svetu bo okoli 1 milijona, velika večina od njih živi v Afriki.

Z gobavostnim bacilom se je zelo težko okužiti, to je, šele po dolgih in tesnih stikih z gobavcem; infekcija preide torej neposredno z bolnika na zdravega človeka. Posredne infekcije, t. j. preko raznih predmetov, do danes se niso dokazane.

Lani je prof. Hoffmann iz Havane — mož se že 20 let bavi s proučevanjem gobavosti — proučeval vprašanje, ali se more z bananami prenesti bolezen; učenjak je zavzel odločno stališče, da to ni mogoče.

Lepra se pojavi šele dolgo po okužbi, t. j. inkubacija je dolga. Trajati utegne od nekaj mesecev do dvajset let; običajno se bolezen pojavi 3—5 let po okužbi. Bacili pridejo v telo navadno skozi nos, redkeje po ranjeni koži.

Na srečo je gobavost danes že ozdravljiva s chaulmoografevim oljem in s kombinacijami tega zdravila in drugih kemikalij.

Na koncu poudarja zagrebški primarij, da je z znanstvenega stališča bananska okužba z gobavostjo docela izključena.

■ **Brzojavni kabel med Francijo in Jugoslavijo** so te dni položili med tuniško obalo in Igalom v Boki Kotorski. Kabel je dolg 2500 km in nam omogoča direktno telefonsko zvezo s francosko republiko. V bodoče ne bo treba za važne trgovske in mednarodne pogovore, zlasti pa za zaupne pogovore državnikov, nič več uporabljati posredujoče telefonske zveze vmesnih držav. To novo brzojavno zvezo med Francijo in Jugoslavijo so pred nekaj dnevi prav slavnostno otvorili predstavniki francoske in jugoslovanske vlade, s francoskim poštnim ministrom Jardillierjem in našim poštnim ministrom dr. Kaludjerčićem na čelu. Za to svečanost v Igalu je dobil naš minister visok francoski red, francoski minister pa red jugoslovanske krone I. stopnje.

■ **Poln koš bujne fantazije** je vzel štirinajstletni Peter iz Ljubljane s seboj na dolgo potovanje. Mahnil je le malo peš, malo se je zastonj vozil z železnico — in prišel je prav do Karlovca na Hrvaškem. Ves razcefran, do krvi ožuljen in lačen, se je zatekel po pomoč k načelniku postaje v Karlovcu. Dobri gospod mu je dal jesti in piti, hkratu mu je pa ponudil vode, da se malo umije in očedi. Ko je Peter izprevidel, da mu načelnik le dobro hoče, mu je položil svoje gorje in mu zaupal svojo skrivnost. Pred nekaj dnevi je bil namreč pobegnil z doma in jo je hotel mahniti na Sušak, od onod pa sam Bog si ga vedi kam. Načelnik postaje je sporočil karlovški policiji, da je pri njem na varnem mali pritepenček iz Ljubljane. Karlovška policija je o dogodku takoj obvestila ljubljansko. Malega Petra, ki je hotel brez dinarja v žepu na pot okoli sveta, so karlovški stražniki spremili nazaj v Ljubljano, kjer mu bo gotovo še zmerom prijetnejše, ko v širnem in neznanem mu svetu.

■ **Bosenska lesena hišica na pariški razstavi.** Na veliki mednarodni razstavi v Parizu bo kakšnih 30 narodov postavilo lesene kolibe, ki naj pokažejo, kako preprosto ljudstvo v raznih delih sveta borno stanuje. Tudi mi bomo razstavili leseno bosensko hišico, kakršne imajo naši bosenski hribovci. Na zagrebški obrtni šoli pridno dela sto rok, da bo točno po izvirniku sestavilo bosenski domek. V Parizu bodo okoli hišice posadili drevje in druge domače bosenske rastline, tako da se bo v velemestnem Parizu zdelo, ko da stoliš nekje na hribih naše slikovite Bosne.

■ **Bivši poslanec, umor... in... amnestija.** Že pred mnogo leti je stal pred prištinskim okrožnim sodiščem obdolžen umora poslanec Šaćir Alilović. Obtožnica pravi, da je nekoč leta 1918. napadel s stražniki in pandurji svojega nasprotnika Miloša Perišića. Iz zasede so ti nečedni Alilovićevi pajdaši streljali na Perišića, ker mu pa niso mogli do živega, ko se je zaprl v svojo hišo, so mu dom zažgali — in siromak je zgorel v plamenih svoje lastne domačije. Alilović je bil vsa leta od 1918. do 1935. narodni poslanec, pa mu sodnija ni mogla do živega. Šele lani, ko so mu vzeli poslanski mandat, so ga zaprli, toda trdovratni Alilović še zmerom trdi, da je nedolžen in da ga po krivici dolžijo umora. Poslednio razpravo so preložili, zdaj je pa baje vsa stvar splavala po vodi — zaradi amnestije. Sodnija pa noče odnehati, in je prosila pravosodno ministrstvo za pravilno razlago amnestije.

■ **Stavka v papirnicah je končana.** Naša javnost dobre ve, da so pred kakšnimi tremi meseci ustavile papirnice v Vevčah, Goričanah in v Medvodah obratovanje zaradi stavke delavstva. Ta stavka se je pred nekaj dnevi vendarle končala — in papirnice so spet začele v nezmanjšanem obsegu obratovati. Po posredovanju našega bana so se delavci s tovarnarji pogodili, vendar so si morali dati odščipniti 7 in pol odstotka od dosedanjih mezd.

■ **Krvav pretep bosenskih krošnjarjev.** Ondan so se pred Ljubljanskim dvorom obdelavali s palicami in z noži ljubljanski krošnjarji iz Bosne. Povod temu je bil spor med lastnikoma male trgovine v Kolodvorski ulici, katere lastnika sta Pavel Kuliš in Živko. Še pred več leti sta ta dva sama krošnjarila, potlej sta pa ustanovila majhno trgovino in zalagala z blagom bosenske krošnjarje v Ljubljani. Eden od njiju je dal denar za trgovino, drugi pa koncesijo. Nedavno sta se pa družabnika sprla — in sta se hotela drug drugega odkrižati. Ta spor bi kaipak v živo zadel ljubljanske krošnjarje, saj so imeli v tej trgovinici razne kreditne ugodnosti, zato pač niso mogli kar tako meni nič tebi nič presedlati drugam, kjer jih nihče ne pozna. — Med tem spopadom je odnesel Kuliš hude rane in prav malo je manjkalo, pa bi bilo po njem. Zadevo pretresa zdaj ljubljansko sodišče, trgovino je pa dala oblast zapreti.

■ **Za Dalmacijo so navdušeni vsi igralci in režiserji,** ki filmajo ob našem sinjem Jadranu. Ni še dolgo tega, ko so se navdušeno in pohvalno izrazili o lepotah naše obale tudi angleški filmski producenti, ki so pred kratkim filmali pri nas. Vsi vprek trdijo, da je Dalmacija izredno ugodna za filmanje — in prepričani so celó, da bo Dalmacija kmalu postala jugoslovanski Hollywood.

■ **Atentat na ravnatelja »Jugobrune«** so izvršili neznanci, ko se je vračal z avtomobilom iz Ljubljane v Kranj. Sredi gozda na Klancu, nekje na sredi poti med Ljubljano in Kranjem, so nepridipravi napadli avtomobil in streljali ko za slavo. Na vso srečo ni noben strel zadel ne ravnatelja Synovca ne šoferja, pač pa je ravnatelj dobil lažje rane od drobcev razbitega stekla. Šofer, vedoč, da vozi ravnatelj s seboj mnogo denarja za delavstvo, je avtomobil pognal v divji dir, čeprav je čutil, da so mu napadalci s strelom predrli pnevmatiko. Srečno je privozil do orožniške postaje v Kranju, kjer je ravnatelj takoj prijavil napad orožnikom. Nekateri trde, da so napadli ravnatelja iz tovarne odpuščeni delavci. Do današnjega dne orožništvo napadalcev še ni ujelo.

■ **Vneti plesalci podrli hišo.** Pred nekaj dnevi se je v Trnjaku blizu Slavonskega Broda zgodila nesreča, ki ji ni zlepa para. V neki hiši so krstili sina in krstilke so na moč svečano praznovali. Mnogo so pili in razigrani gostje so naposled začeli na vse kriplje plesati. Ko je bilo veselje na višku in se je hiša od plesa že vsa tresla, so se kar na lepem vdrla tla in vsi plesalci so padli naravnost v klet. Nekateri so se tako hudo pobili, da so jih morali odpeljati v bolnišnico. Kaj se vse utegne zgoditi, če se sin rodi...

■ **Ravnatelj »Timesa« v Jugoslaviji.** John Walter, solastnik in glavni ravnatelj londonskega »Timesa«, potuje po Evropi in predava o tem velikem angleškem listu. Mudil se je tudi v Zagrebu in prav zanimivo predaval o svojem listu. Potlej je odšel v Beograd in obiskal ugledne osebnosti in svoje strokovne tovariše. Od nas odpotuje v Bukarešto in v Sofijo.

Zanemarjanje v mladosti, se maščuje na starost!

Otroci, katerih starši skrbe za to, da redno čistijo svoje zobe s Sargovim KALODONTOM proti zobnemu kamnu, si ohranijo zdrave in trdne zobe. Nasprotno pa otroci, ki jih starši niso naučili, da čistijo zobe, ali so sami v tem oziru malomarni, že zgodaj trpijo na obolenju zob. Dolžnost staršev je torej, da o pravem času nauče otroke na redno čiščenje zob s Sargovim KALODONTOM, ker si bodo na ta način ohranili do visoke starosti trdne, zdrave in lepe zobe.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles: Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst: Francija št. 1117-94, Paris: Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Lep dokaz tovarištva

V eni noči

spisala svoj življenjski roman,

da ne bo

njena poklicna tovarišica

ob službo

(nTX) **Pariz,** marca. Viki Baumova, pač najznamenitejša pisateljica današnjih dni, je pričela v pariški reviji »Marianne« priobčevati svoje spomine, napisane v eni sami noči.

Bilo je v Londonu. Po nekem banketu se je pisateljica pozno ponoči trudna vrnila v svoj hotel. Tam jo je pa čakala neka ženska. Njen obraz je bil zaspan in zgaran: čakala jo je celih šest ur...

»Moje življenje je odvisno od tega, ali dobim vaše spomine ali ne,« je dejala časnikarka.

»Polnoč je že minila,« je menila Viki Baumova. Kljub temu je sedla in pričela narekovati. Govorila je nepretrgano do devetih zjutraj — ob desetih se je pa morala odpeljati z vlakom.

Tako je pisateljica v devetih urah ustvarila novo knjigo — knjigo svojega življenja. Ustvarila jo je zato, da je svoji tovarišici žurnalistki zagotovila kariero.

V prvih poglavjih pripoveduje Baumova, da se je borila s strašno bedo, preden je postala to, kar je. Za plačo svojega prvega romana, ki ga je spisala kmalu po poroki, si je mogla kupiti samo... otroški voziček.

Danes jo svet imenuje v isti sapi z Marleno Dietrichovo: »obe najslavnejši in najbolj utrujeni ženi na svetu«... (»Morgen«)

Tiger važnejši od človeka

(ncI) Budimpešta, marca. V Tarnaörsu na Madžarskem je priredil predstavo potujoč cirkus. Ena izmed glavnih točk programa je bil nastop dveh ukročenih tigrov. Cirkuški ravnatelj je oba tigra peljal pred vrstami občinstva, da bodo ljudje videli, kako krotki sta živali.

Toda nesreča nikoli ne počiva. Enajstletni fantek Mihael Perédy se je sklonil k enemu od obeh tigrov, hoteč ga pogladiti po glavi. Takrat je pa na videz krotka žival divje sunila glavo kvišku in udarila z obema prednjima šapama na smrt prestrašenega fantka v obraz.

Občinstva se je polastila strašna panika. Tamkajšnji sodnik je potegnil velik žepni nož, da bi zverino zabodel, a lastnik cirkusa, ki mu tiger pomeni kruh in življenje, mu je izvil nož iz rok. Moža sta si skočila v lase, da so ju komaj razdvojili.

Ubogi Mihael je pa v bolnišnici zaradi hudih poškodb umrl...

Človek in žival

»Prager Tagblatt« je pred kratkim razpisal natečaj z naslovom »Doživljaji z živalmi«. Neki Eugen Paul je poslal tale prispevek:

V schönbrunnskem živalskem vrtu na Dunaju sem neko sončno dopoldne opazoval krasno kuno zlatico. Žival ni bila niti trenutek pri miru, venomer se je vrtela in skakala v kletki, ki je bila komaj trikrat tolikšna kakor njeno telo od glave pa do košatega repa. S tal na ograjo, z ograje na tla — nepretrgoma v istem ritmu, gor in dol, gor in dol...

H kletki je pristopila z veselim, zardelim obrazom elegantna starejša gospa s svojim možem in z dvema doraščajočima hčerkama.

»Le poglejte jo,« se je obrnila k svoji družini, »kako veselo in razposajeno poskakuje ta navihanka! Zmerom pridem najrajši k njeni kletki, saj je živalca kar nora od veselja!«

V bližini kletke je stal starejši gospod, najbrže mož znanosti; seveda je slišal damine besede.

»Oprostite, gospa,« je menil vljudno, »opozoriti vas moram na majhno psihološko pomoto: kuna pač ne skače od veselja in živahnosti, narobe: njeno skakanje pomeni, da bi se rada rešila, da se ji toži po svobodi, da išče prostost, pa je ne najde. Živalca je nesrečna — obupana je...«

Odkril se je, se priklonil in šel.

(nCK)

Smrt za volanom

(*XI) London, marca. Ondan so morali vsi avtomobilisti na Kingston-Roadu v Londonu zavreti svoja vozila, ker je pred njimi nenadejano začel voziti neki vozač zdaj na levo zdaj na desno, dokler ni naposled njegov avtomobil obtičal počez na cesti.

Ta avtomobilist je bil upokojeni kapitan Oliver Clive Warner, ki se je bil s svojo ženo odpeljal na izlet. Med vožnjo je žena zdajci opazila, da je njen mož za krmilom omahnil. Koj je pograbila volan in posrečilo se ji je, da je vozilo vendarle ustavila in preprečila hujšo prometno nesrečo.

Neki zdravnik, ki je bil slučajno v bližnjem avtomobilu, je preiskal mrtvega kapitana in ugotovil, da ga je zadela srčna kap. Vdovo so nezavestno odpeljali domov.

Ameriške tragikomedije

Zamujeni alimenti: dosmrtna ječa

Hudo je, če ima človek smolo. — Žena z dvema možema: vsakega za pol dneva...

(i) **Newyork**, marca.

Igorja Rimskega se je vse življenje smola držala. Pred dvema desetletjema ga je vrgel velik emigracijski val iz njegove ruske domovine na vzhodno ameriško obal. S težavo in trudom si je ustvaril skromno eksistenco in pozabil na prestane grozote. Igor je bil delaven, pa zraven z malim zadovoljen, tako da si je v pičlih devetih letih prihranil čedno vsotico 2000 dolarjev. Z leti si je pridobil še ameriško državljanstvo: človek bi mislil, da se je njegovo viharno življenje naposled umirilo.

Kratek sen o sreči

Žal je Igor pozabil dve važni stvari. V dvajsetih letih se ni naučil angleščine in seznanil se ni z ameriškimi zakoni, posebno ne z zakonskim pravom.

Lepega dne je Igor srečal deklico, ki mu je bila všeč na prvi pogled. Čeprav je bila po letih ravno za polovico mlajša od njega, se ga ni branila, saj 2000 dolarjev ni od muh! Rekla je torej »da« in sta se vzela. A njuna sreča je trajala komaj malo dalj kakor za medene tedne. V petih mesecih so Igorjevi prihranki skopneli, žena je pa pričela tožiti, da jo je mož »duševno uničil«... Vložila je tožbo za ločitev zakona.

Igor ni imel niti toliko denarja več, da bi si najel zagovornika, a s svojim slabim znanjem angleščine ga je pred sodnikom tako polomil, da je izgubil pravdo, še preden se je dobro zavedel: plačevati bo moral vsak teden ženi za alimente tri dolarje.

Tako se je končala ljubezen...

V svojo smolo je nesrečni Rus kmalu nato še službo izgubil. Ni si mogel drugače pomagati kakor z beračenjem. Maščevalna žena je pa vložila novo tožbo, češ da ji Igor noče plačevati alimentov. Igor je hotel vso zadevo sodniku pojasniti, a premetenemu ženinemu odvetniku, ki je poznal vse zvijače in ovinke ameriškega zakonskega prava, ni bil kos. Sodišče ga je to pot obsodilo na tri mesece ječe. Igor se je hočeš nočeš moral vdati v svojo usodo...

Po treh mesecih pa je moral spet pred sodnika; terjal je namreč od njega alimente za te tri mesece, ki jih je prebil v zaporu. Ker Rimskij denarja ni mogel pričarati, je romal nazaj v ječo. Ta ljubezniva igra se je ponavljala vsake tri mesece. Kakor hitro je Igor smel zadihati prostost, je njegova hudobna žena vložila novo tožbo zaradi neplačanja alimentov in je tako moža znova potlačila za nekaj mesecev v zapor.

Po enajstih letih je Igor Rimskij posvetni pravici podlegel: v zaporu je umrl. Bogve kako dolgo bi se njegova žena pod okriljem pravice še igrala z nesrečnežem mačko in miš, da ni usmiljena smrt posegla vmes.

Vzorna žena z — dvema možema

Še tako opravljivi in škodoželjni sosedje niso mogli šoferju Albertu Johnsonu očitati, da je slab zakonski mož; saj je sleherni cent, ki ga je zaslužil, prinesel svoji boljši polovici. Mrs. Johnsonova je veljala za vzorno ženo, samo eno strast je imela: preveč rada je hodila nakupovat. To ni še nič hudega, a gospa Johnsonova je včasih odšla na trg, pa se kar pol dneva ni vrnila. Ker je pa vseeno dobro gospodinjila, ji je dobrodušni možiček to napakico rad odpustil.

Lepega dne se je peljal gospod Johnson z avtom na določeno mu stojišče, ko je na nekem vogalu zagledal svojo ženo, kako se prepira z neznanim možakom. Seveda je šlo to Johnsonu do živega: kar brž je zavrl voz in prihitel svoji ženi na pomoč.

»Menda ste tukaj odveč, gospod,« je dejal grozeče osuplemu neznancu.

»Kaj se mešate v tuje zadeve, vi smrdljivi bencinar! S svojo ženo se menda lahko prepiram, kolikor me je volja!« je zabevskal neznanec.

»S svojo ženo! No, tu se pa že vse neha! Pustite mojo Mary pri miru; sicer vam utegne slaba presti! Izginite, pa takoj!«

Nekaj minut pozneje sta možaka ležala na tleh in se neusmiljeno obdelavala s pestmi in brcami. Stražnik, ki je pritekel na pomoč, ju je komaj ločil, potem ju je pa z ženo vred odpeljal na prvo stražnico. Tam so dognali, da je vzorna žena res imela dva moža: šoferja Alberta Johnsona in nočnega čuvaja Freda Mortona. Njuna poklica sta ji pomagala, da je lahko celi dve leti igrala dvojno vlogo. Zdaj bo lahko nekaj mesecev premišljala v ječi o senčnih straneh »dvomoštva«...

(n)

Negalantni virtuoz

(i) **Toronto**, marca. Znani španski komponist in klavirski virtuoz José Iturbi se pravkar mudi na veliki turneji po Združenih državah in Kanadi. Kakor vsi umetniki, pride tudi on večkrat v roke radovednim časnikarjem. Zadnji intervju, ki ga je dal poročevalcu nekega velikega toronskega lista, je pa napravil v umetniških krogih mučen vtis.

Umetnik je namreč izjavil, da so ženske telesno prešibke, da bi mogle biti v umetnosti enakovredne moškim. Posebno je poudaril, da glasbeno niso kos svojim moškim tovarišem.

Po pravici očitajo pretemperamentnemu Iturbiju, da dela krivico nežnemu spolu — saj so prav zadnja leta dokazale ženske tako pri petju kakor na vseh mogočih godalih svojo visoko glasbeno nadarjenost.

Zbirka znamk, vredna 5 milijonov, na dražbi

(i) **London**, marca. Londonski filatelisti že z napetostjo pričakujejo dražbo znamk iz zbirke, ki jo je zapustil milijonar Michael Stephens. Zbiranje znamk je bila edina strast tega bogataša; v njegovi zbirki, ki jo cenijo na 20.000 funtov (5 milijonov din), se zrcali trud dolgih let.

Veliki industrijec je izrabil vsako priliko, da je svojo zbirko izpopolnil; kot pravi zbiralec je pa sprejel vanjo seveda samo nepoškodovane znamke. Večkrat so mu ponujali ogromne vsote za ta ali oni redki eksemplar, a Stephens se ni hotel ločiti od nobene svoje znamke. Zdaj pa bodo zbirko, za katero se je toliko trudil, prodali na dražbi in njegove ljubljenke se bodo razpršile na vse vetrove...

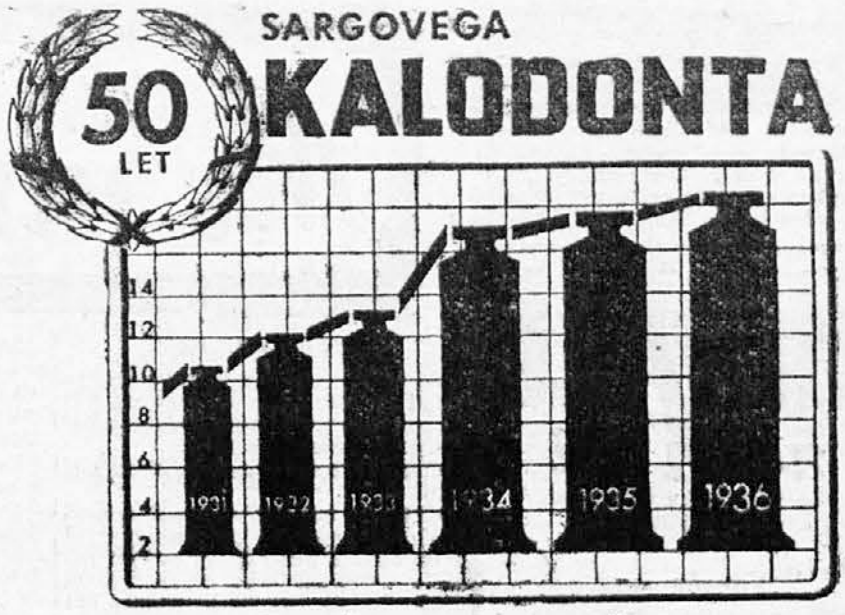

50 let službe na polju narodnega zdravja!

Preteklo je 50 let odkar je prišla do veljave potreba sredstva za nego zob. Že od tega časa je postal Sargov Kalodont pojem pasta za nego zob. V letu 1931 se je ponovno poboljšala kakovost Sargovega Kalodonta, kar je zopet doprinestlo do zboljšanja narodnega zdravja. V sulforicin-oleatu je našel raziskovalec dr Bräunlich učinkovito sredstvo proti zobnemu kamnu.

Z vsakim dnevom raste število ljudi, ki uporabljajo Sargov Kalodont.

Dejstva to dokazujejo!

Mrtva vas

(nQD) **Nica**, marca. Županstvo male občine Valderoure pri Grassu se ne more pritoževati, da bi bilo preobloženo z vodstvom matrik.

Od januarja do decembra 1936, torej vse lansko leto, ni bilo treba občinskemu tajniku niti enkrat odpreti občinske bukve, da bi vpisal vanje kakšno poroko, porod ali smrt...

Vse lansko leto ni nobena ljubezenska zgodbica skalila miru 146 prebivalcev te srečne(?) vasi. In vseh teh 366 dni ni v vsej vasi na nobena vrata potrkala smrt.

O čem neki ljudje v tem kraju govore?

Redka sreča

* **Torino**, marca. V poslednjih mesecih je po Italiji vse polno srečnikov, ki so po dolgoletnem igranju na iste številke vendarle zadeli dobitke v loteriji. Ni še dolgo tega, ko so iz Napolija poročali, da je tam več ljudi zadelo precejšnje vsote na stavljeno ambo.

Te dni pa poročajo italijanski časniki, da si je neka Torinka vtepla v glavo, da bo igrala samo še na številke 10, 20, 36 in 70. Za tri lire si je kupila loterijski listek. In glej, sreča ji je bila mila, zakaj kvaterna, ki je nanjo stavila, je zadela. Srečnica je dobila za svoje tri lire dobitek 180.000 lir.

Zgodovinski dnevi v marcu

Obletnice Cezarja, Napoleona, Nikolaja II., Masaryka, Wagner-Jauregga

Mesec marec nosi pečat važnih zgodovinskih dogodkov.

15. marca 44 pred Kristom so zarotniki umorili Cezarja.

1. marca 1815 je Napoleon zbežal z otoka Elbe in se je izkrcal na francoskih tleh.

12. marca 1841 je postala Romunija kraljevina, 7. marca 1882 pa Srbija.

7. marca 1850 se je rodil Tomaž Masaryk, osvoboditelj Čehov in Slovakov in eden izmed največjih državnikov 20. stoletja.

7. marca 1857 se je rodil dunajski profesor Wagner-Jauregg, zmagovalec nad progresivno paralizo.

17. marca 1917 je car Nikolaj II. odstopil v prilog svojemu bratu velikemu vojvodi Mihaelu.

(naD)

Biljeterka — pisateljica

(*XI) **London**, marca. Ni še dolgo tega, ko je neki londonski hotelski vratar napisal roman, ki je žel prav bralcih velik uspeh. Zdaj je London za novo podobno senzacijo bogatejši, zakaj prodajalka vstopnic v gledališču »Haymarket«, mrs. Nina Jarvisova, je napisala v svojih prostih urah gledališko veseloigro in jo je poslala gledališču »Stockport Garrick« v oceno. Čeprav ni imela nikakih priporočil ne protekcije, je gledališče sprejelo njeno igro — in že pred nekaj dnevi so igrali krstno predstavo.

Mrs. Jarvisova je bila med predstavo tako razburjena, da ni mogla strpeti med gledalci, temveč se je zatekla na hodnik in tam nestrpno čakala, kako bo odločilo občinstvo.

Veseloigra je imenitno uspela in avtorico so gledalci večkrat zapored priklicali na oder. Časniškim poročevalcem, ki so mladi pisateljici od srca čestitali, je Jarvisova zaupala, da piše že drugo gledališko komedijo, in upa, če ji bo sreča tudi v drugo mila, da bo lahko dala slovo svoji enoličnl službi in se bo ukvarjala samo še s pisateljevanjem.

Usodno naznanilo

Newyork, februarja. (i) Znani ruski čelist **Gregor Pjatigorskij** se je pred dobrim mesecem na skrivnem poročil z Jaquelino Rothschildovo, hčerko poglavarja pariške veje znane bankirske rodbine.

Umetnik je v Ameriki zelo v časteh. V nekem razgovoru s časnikarji je šaljivo dejal, da se na svetu najbolj boji dveh stvari: treme pred nastopom, in žensk, ki iščejo može. Kadar je na turneji, prejme namreč na teden kar po tri poročne ponudbe, in to često od žensk, ki jih niti ne pozna.

Za to priljubljenost se ima umetnik zahvaliti svojemu prejšnjemu agentu za reklamo. Ko je Pjatigorskij nekoč gostoval v nekem ameriškem mestu, je namreč njegov agent po radiu razglasil, da se namerava umetnik v tem mestu zaročiti z neko rdečelaso Američanko. Posledice tega oznanila so bile katastrofalne. Od tedaj so namreč zasledovale umetnika vse mogoče dame, od najnežnejših do »najboljših« let, samo da so imele rdečkast odtenek v laseh. Ni se jih mogel drugače otresti, kakor da je hitro pobral šila in kopita in zbežal.

Zdaj ko ženske vedo, da je Pjatigorskij skočil v zakonski jarem bo imel menda mir pred njimi.

n.

Petêrke v nevarnosti

(*i) **Toronto**, febr. Detektivi, ki stražijo kanadske petêrke, so dobili v zadnjem času precejšen prirastek. Vodstvo klinike, kjer žive mali črvički, je namreč dobilo opozorilo, da se nameravajo polastiti petêrk ugrabitelji otrok.

Od tistih dob so izbranci kanadskih detektivov noč in dan na preži, da obvarujejo kanadske »narodne otroke« vsakršnega presenečenja.

Naklep ugrabiteljev je prišel na dan po golem naključju. Na srečo je namreč telefonistka prisluškovala nekemu telefonskemu pogovoru in tako izvedela o razbojniških nakanah.

15 let ječe — vdovstvo

(n) **Newyork**, marca. Vrhovno newyorško sodišče je odločilo, da se sme vsaka žena, katere mož je obsojen na 15 let ječe, šteti za vdovo. Seveda pomeni to, da se sme pri priči vnovič poročiti. Tudi tedaj, če bi njenega obsojenega moža pred koncem kazni pomilostili, ostane njegova žena po zakonu vdova.

Človekoljubna odločitev. Vsiljuje se samo vprašanje: Kaj pa, če je mož po nedolžnem obsojen in pride čez nekaj let njegova nedolžnost na dan? Izgubi naj tedaj ne samo prostost, temveč tudi še ženó?...

S 15 leti žena in posestnica

(*i) **Celovec**, marca. Najmlajša zakonska žena na Avstrijskem bo pač še ne šestnajstletna Antonija Janeševa iz Grebinja.

Dekle se je z dovoljenjem oblasti poročila in prevzela posestvo po smrti svojih staršev. Ker je bila edini otrok in edina dedična, je nastalo po smrti njenih staršev vprašanje, kdo naj upravlja posestvo. Na varuhov predlog je sodišče dovolilo Janeševi poroko. Njenemu možu tudi še ni dvajset let; ker je zaradi tega še vojni obvezanec, bodo morala oblastva pred poroko napraviti še zanj izjemo.

Tri mladenke ukrotile vlomilca in ga odgnale na stražnico

(IY) Pariz, februarja

Madame Cléretova se je ondan vračala domov. Z njo so bile njene hčere Ana in Ksaviera, 17letni dvojčki, in 21letna Gislena. A glej: ko so prišle pred hišo, kjer stanujejo, so zagledale luč v neki sobi.

»Vlomilci!« je kriknila mati in hotela steči po pomoč.

»Počakajmo!« je meniła Ksaviera.

Prav takrat sta prišla čez vrt dva neznanca in stopila skozi vrata na plano. Junaško so se tri deklice zagnale za njima. Enemu se je posrečilo pobegniti, drugega so pa zajele in ga tako obdelale z dežniki in brcami svojih nežnih nožic, da jih je na koncu milo prosil, naj mu prizanesó.

Pa se niso dale omehčati, temveč so ga gnale na stražnico in ga izročile roki pravice. (»Oeuvre«)

Astrologova zavarovalna polica

(*TI) **London**, febr. Nenavadno zanimiva zadeva se je nedavno razvedela med angleško javnostjo. Nekaj mesecev preden je postal francoski predsident Doumer žrtev atentatorja, je zavarovalnica Lloyd sklenila zavarovanje za primer Doumerjeve nasilne smrti. Kakor so pozneje ugotovili, je bil zavarovatelj neki holandski kmet, ki je s posredovanjem nekega agenta, svojega prijatelja, sklenil z zavarovalnico to nenavadno zavarovanje.

Ko je kmalu nato Rus Gorgulov res ubil francoskega predsednika, je angleška zavarovalnica hotčeš nočeš izplačala Holandcu trideset tisoč funtov, to je v našem denarju več ko 7 milijonov.

O zadevi so nekaj let pozneje izvedele francoske policijske oblasti. Kajpak so se začele hudo zanimati za holandskega zavarovalca. Sumile so, da mora imeti kakšna zarotniška tolpa prste vmes, zato so poizvedovali na Holandskem, kako in kaj je s stvarjo. Toda pokazalo se je, da kmet-zavarovalec ni imel prav nikakih stikov z atentatom. Le to je, da se je za zabavo ukvarjal z astrologijo — in ker se mu je zdelo, da je v zvezdah zapisana smrt francoskega predsednika Doumerja, je sklenil zavarovanje za njegovo smrt. Ker zavarovalnica še zdaleč ni mislila, da bi se utegnilo Doumerju kaj hudeda zgoditi, mu je zaračunala sorazmerno majhno premijo. Poznejši dogodki so pa dokazali, da si je kmet horoskop poglavarja francoske države pravilno razlagal...

Zverinstvo mladega bogatina

(nVK) **Newyork**, febr. Mladi 21letni sin premožnega farmarja iz Castesvilla v Pensilvaniji, Aleksander Meyers je te dni priznal sodišču nečloveški zločin, ki ga je zagrešil nad 16letno Heleno Moyerjevo.

Najprej jo je na cesti nalašč povozil, potem ji je storil silo in jo je vrgel v bližnji vodnjak. Dva dni pozneje je pognal vodnjak z dinamitom v zrak, misleč, da bo tako zabrisal sleherno sled za svojim zverinskim dejanjem.

Po tem priznanju je policija takoj odšla k vodnjaku in je po dolgem iskanju res našla dekličino truplo med podrtinami. Zdravniki so ugotovili, da je bila nesrečnica še živa, ko jo je okrutnež vrgel v vodnjak.

(»Prager Tagbl.«)

Ljubezen in denar

...v Ameriki

(nZi) **Newyork**, febr. Ameriško »Društvo za odpravo ločitev« je pred kratkim izdalo za ženitvene kandidate koristno spomenico s temi petimi zapovedmi, ki bi si jih nemara kazalo zapomniti tudi pri nas (seveda z našim razmeram primernimi spremembami):

1. Ne ženi se prej, dokler nimaš prihranjenega vsaj četrtine toliko, kolikor boš potreboval v prvem letu zakona.

2. Stanovanje te sme stati kvečjemu šestino plače

3. Enodružinska hiša ali vila, ki si jo misliš kupiti ali jo zidati, ne sme stati več ko dvakrat toliko, kakor znašajo tvoji letni dohodki.

4. Tvoja žena naj po poroki ne hodi več v službo.

5. Tvoji dolgovi, ki jih vračaš na obroke, ne smejo biti večji od ene mesečne plače.

Društvo poudarja, da teh zapovedi ni sestavilo po kakšni učeni teoriji, temveč zgolj na podlagi izkušenj. Vprašalo je namreč več tisoč zakoncev, ali so v zakonu srečni, in zakaj. In ugotovilo je, da je pri srečnih zakonih vseh gornjih pet točk držalo.

»Ognjena« reklama

(nZi) **Newyork**, febr. Neka newyorška zavarovalnica proti ognju si pridobiva zavarovance na kaj svojevrsten način. Vsak večer namreč »zažge« svoj nebotičnik na Broadwayu. Iz najvišjih nadstropij velikanske stavbe se začno točno ob osmih zvečer valiti oblaki dima, ozarjeni z ognjenim svitom. Seveda to ni pravi požar, temveč le reklama, ki jo oznanja daleč naokoli velikanski svetlobni napis: »Tudi vaša hiša zna tako goreti! Zavarujte jo pri nas!«

Vsak večer opazuje ta »ogenj« velika množica ljudi.

Zanimivo je, da zahtevajo ameriške zavarovalnice za zavarovanje pred tatvino veliko večjo premijo za navaden poceni avtomobil, kakor za razkošno limuzino. Navadne serijske vozove namreč tat približno osemkrat laže spravi v denar kakor luksusni avto.

Ker smo že pri reklami, naj omenimo še nenavadno reklamo kopališča Eden-Beacha na Floridi. Na njegovih prospektih se namreč bere: »Pri nas se lahko resnično odpočijete, ker so med sezono lepotne tekme prepovedane.«

Slepi pes

(nXD) **Hollywood**, marca. V neki tukajšnji uličici vidiš lahko vsako jutro beteżnega starega psa, ki ga vodi na povodcu... njegov pasji tovariš, držeč vrvco v gobcu. Staremu psu je ime »Coctail« in je last neke filmske zvezde. Ker je ubožec slep, so navadili njegovega tovariša, da ga vsako jutro pelje na sprehod.

Oba psa pozna vse mesto. Drugače se jima ne godi slabo, kajti pri usmiljenih ljudeh dobita na sprehodu vsak dan kaj dobrega za pod zob.

Vprašajte Vašega zdravnika in on Vam bo potrdil, da je naša **najboljša in najbolj zdrava** prirodna mineralna voda **ona z rdečimi srci** na etiketi, **RADENSKA!**

Naša misel

Nikolaj Sebastijan ROCH, imenovan Chamfort, je bil duhovit francoski moralist iz dobe tik pred revolucijo. Pod strahovlado jakobincev je moral mnogo prestati; ker ni videl rešitve pred večnim preganjanjem, je šel prostovoljno v smrt (1741—1794).

ZRCALO *naših dni*

Za prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Narobe svet

Mesec dni bo tega, ko sem imela priliko opazovati pogost primer neolikanosti:

Sneg je pokrival trudno grudo, zemlja je bila odeta v belino, iz vaških hiš se je dvigal dim žalostno proti nebu, na vasi so se pa sankali otroci.

Stala sem ob odprtem oknu in gledala to nadobudno mladino. Tedaj sta prišli po cesti dve učiteljici. Nekaj otrok se je razteplo, kakor bi se bali svojih učiteljic-vzgojiteljic, nekaj jih je pa ostalo. Učiteljici sta prišli do njih. Vsak olikan človek bi pričakoval, da bosta učiteljici vredni vsaj dostojnega pozdrava. Tu je bilo obratno. Niti eden izmed otrok ni pozdravil svojih vzgojiteljic. Zato je pa pozdravila ena izmed učiteljic: »Klanjam se, gospodje!«

Videla sem, kako je bilo učiteljicama nerodno, ker je bilo v bližini tudi več odraslih oseb. Mladina se je pa sankala dalje, kakor da bi se je to prav nič ne tikalo. Kdo je kriv takim razmeram? Ali učiteljice zaradi svoje prizanesljivosti, ali morda starši? Ali ni to narobe svet? **A. V.**

»Zasluženo« plačilo

Te dni so priobčili časopisi novico, da sta priglasila svoj vstop v Narodno skupščino dva poslanca skupine dr. Mačka. Izplačali jima bodo baje na roko vsakemu po 200.000 din iz državne blagajne — menda za njuno dosedanje delo v Narodni skupščini kot izvoljena ljudska zastopnika...

Pri odboru za prošnje in pritožbe v Narodni skupščini pa leži na tisoče nerešenih prošenj, ne morda mesece, ampak že dolga leta.

Med njimi so prošnje revežev, ki so si stežka odtrgali od ust potrebni denar ali so si ga pa morali izposoditi, da so mogli svoje prošnje kolkovati, kakor zahteva predpis.

Za reševanje teh prošenj pa ni časa, ne kredita.

Prav gotovo spada tudi to pod »Zrcalo naših dni«. **F. Z.**

Simulant

»Družinski tednik« je nekoč prinesel šalo iz vojaškega življenja: Major je vprašal bolniškega strežnika: »Kaj je novega v bolnici?« Strežnik odgovori: »Nič! Samo oni simulant je snoči umrl.«

Ta šala, ali kakor bi rekli Nemci »Galgenhumor«, se je ponovila v naši prestolnici.

Neko podjetje, ki se bavi z razkuževanjem sob in drugih stvari, je imelo v svojem podjetju v službi precej delavcev. Ker se vrši razkuževanje s hudimi strupi, bi bilo pri tem delu treba delavcev veščakov. Podjetje pa, ki ga je vodil neki doktor, si je drugače mislilo: delavci veščaki so za taka dela dragi; pa so vzeli v službo same nevešče delavce. To se pravi, take, ki gredo delat tudi na pol zastonj. In zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi. Neki delavec se je zastrupil, že več tednov leži v bolnišnici. In menda bodo posledice zastrupljenja ostale, dokler bo živ.

To slavno podjetje pa pravi, da delavec simulira bolezen. To se pravi, da je čisto navaden simulant. Mnogo bi se še dalo to komentirati, mislim pa, da ni potrebno, ker je to preveč svetlo in jasno zrcalo naših dni.

Tone

Vzorni dijaki

V 8. številki »Družinskega tednika« z dne 25. februarja smo na tem mestu in pod gornjim naslovom priobčili dopis, ki graja vedenje nekaterih dijakov, vozečih se s tržiškim vlakom.

Ravnateljstvo drž. realne gimnazije kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Kranju je zaradi tega našega dopisa uvedlo preiskavo med svojimi dijaki, ki se vozijo s tržiškim vlakom, in nas je naprosilo za objavo, *»da je le malo resnice na tem in da se del obremenitve nanaša na dijaka, ki je bil že prej z zavoda odstranjen«.*

Radi priobčujemo ugotovitev preiskave na realni gimnaziji v Kranju. Prvič, ker želimo ustreči želji ravnateljstva, drugič pa, ker stojimo na stališču, da za vedenje dijakov ne more biti odgovoren samo zavod, kjer se šolajo, temveč soodgovarjajo tudi starši. **Uredništvo.**

Možje, ki se niso bali smrti

Na mrtvi straži

DOŽIVLJAJI ANGLEŠKEGA ČASTNIKA V INDIJI

19. nadaljevanje

Ta mož je stal torej pred nama in videti je bilo, da je bil tako od sile osupel, ko je naju zagledal, kakor midva, ko sva njega uzrla.

Fantič v njegovem naročju se niti ganil ni.

Kaj se je medtem v Binnsu in meni bliskovito dogajalo, tega ne more živ krst popisati. Kasneje sva se prav pogosto pomenkovala o tej eni sami, dragoceni sekundi, ki je morala biti in je tudi bila odločilna za najino poznejše življenje. Toda nikoli nisva natanko dognala, kakšni občutki so se v tistem trenutku podili po najinih možganih in kakšen sklep je vsak od naju prihodnjo sekundo spočel.

Imela sva res samo nekaj sekund časa.

Še preden bi utegnila našteti do tri, bo že za najinim hrbtom zletela palača v zrak, in mi vsi, ki smo stali le nekaj metrov od središča eksplozije, bi se morali, če bi ostali samo še kakšno sekundo na tem mestu, napotiti v večnost.

Zasluga čudovite prisebnosti mojega prijatelja Barneya Binnsa je bila, da se je vse to, kar se je zgodilo, moglo tako zgoditi. Zame taka prisebnost ni posebna odlika, saj je zvezana z mojim poklicem in moral sem se je v neštetih dogodivščinah priučiti. Toda Binns... mož jezika in peresa... sicer pa, nobena beseda pohvale bi ne bila odveč za tega preimenitnega moža.

Vse to se je zgodilo v prvi sekundi, ko me je Binns zaustavil.

V prihodnji sekundi se je zgodilo vse drugo.

Mož pred nama bi moral samo krikniti... to sva skorajda pričakovala. Njegovega krika bi nama ne bilo mnogo mar, zakaj pri priči bi ga bil udušil grom eksplozije.

Lahko bi se bil pa pri priči obrnil in izginil v temi neštetih, labirintom podobnih hodnikov, kotov in stopnišč. Ne bi bila mogla steči za njim.

In to sva hotela oba z Binnsom preprečiti. Premišljanje, kaj se bo kasneje zgodilo z otrokom, tisti trenutek ni bilo važno.

Skratka: Binns in jaz sva se oba s tigrovskim skokom pognala naprej, kakor da bi bila en sam mož. Možak je strmel v naju — in čudo prečudno — najin skok ga je popolnoma ohromil.

Binns ga je s pestjo pobil na tla, toda še preden se je sesedel, prav za prav še medtem ko je Binns zamahoval, sem jaz previdno izvil odrevenelemu dedcu otroka iz naročja. Mimogrede sem mu pogledal v obrazek.

Kalifek je trdno spal.

To se je zgodilo v prvi polovici te sekunde, v drugi polovici sva pa že stekla z Binnsom k stopnicam.

Ko sva stopila na prvo stopnico, naju je kar vrglo po stopnišču navzdol, zakaj za nama se je razčesnil pekel in zračni pritisk je pométal okoli sebe ko strahovit piš orkana. Počilo je z grozovitim treskom, potlej je za sekundo zavladal mir in šele nato je zagrmela prava eksplozija!

Kar v čast nama je bila!

Medtem ko sva Binns in jaz z otrokom tekla po stopnicah, sva slišala kako se rušijo oboki in pošastni bliski so švigali proti nebu.

Bilo je skratka nepopisno!

Kakor da bi se bilo nebo sesulo in bi bile pobegnile vse furije iz pekla; svetal rožnatordeč sij je oblil nebo in vedel sem, da leti strelivo strojnic v zrak; vmes so pok na pok prisekavale granate, potlej so leteli kosi kamenja prav do nas in kosi železa so pojoče in brenče žvižgali po zraku.

Zmerom znova se moram vrniti k svojemu prijatelju Binnsu, ki se je v teh več ko kočljivih trenutkih obnesel bolj ko najneustrašnejši in najimenitnejši med udarniki na fronti.

Ko sva prišla na prvo ploščad, se je zagnal Barney Binns z elegantnim skokom čez obzidje, spodaj obstal in stegnil roke, da bi sprejel iz mojih rok otroka. Položil sem mu fantiča v naročje in še prav dobro se spomnim, da je takrat, ko sem ga dvignil predse, da ga izročim Binnsu, široko odprl oči in me pogledal.

Niti besede ni spregovoril, samo njegove velike, nedoumne oči so me za trenutek pohlevno pogledale.

V trenutkih velikih nevarnosti je toliko majcenih malenkosti, ki so prav za prav nepomembne in niso v nikakšni zvezi s premaganjem nevarnosti, pa jih človek vendar nikoli v življenju ne pozabi; stvari, ki ostanejo neizbrisneje povezane s takimi dogodivščinami, kakor dogodivščina sama.

Tako neizbrisen je ostal v meni spomin na mirni pogled tega fantiča v tistem trenutku.

Ko sem videl, da drži Binns fantiča varno v naročju, sem skočil za njim, in tedaj se je pripetila spet malenkost, ki je bila pa za Binnsa (in kajpak zame tudi) tolikanj značilna. Naravno bi bilo v teh okoliščinah, ki so terjale skrajno naglico, da bi bil Binns stekel s fantičem dalje, jaz pa za njima. Toda Binns je položil, komaj sem srečno stal na tleh, otroka spet meni v naročje, in šele takrat sva stekla ko dve podlasici po trati h grmovju, kjer sva se bila domenila z najinima Hindujkama.

Bila je res samo malenkost, sem dejal, vendar je bila za Binnsa in zame značilna. On je dobro vedel, kako zelo sem vdan temu otroku, čeprav je bil določen in izbran, da stre in uniči angleško nadvlado. In v njegovem, mislim seveda v Binnsovem dejanju, je bilo nekaj viteškega, nekakšna prijateljska resnost, tako nekako, kakor da bi bil rekel: Vzemi malčka, ki ga imaš rad, in bodi odgovoren zanj zdaj in zmerom poslej.

Imel sem torej dečka spet v naročju in njegova glavica je počivala na moji desni rami. Preden sem stekel dalje, sem še brž pogledal otroku v oči. Dobro vem, da je bil fantič popolnoma buden in se mi je nasmehnil; natanko sem to videl, saj je bila vsa okolica zaradi grozovite nevihte še zmerom trajajočih eksplozij in zaradi ogromnega požara, ki je izbruhnil, razsvetljena ko podnevi.

Res sva se drug drugemu nasmehnila.

Kateri drugi otrok v teh letih, vas vprašam, bi bil spričo takšnih grozotnih okoliščin, ko se je zemlja bobneče trgala na kose — kateri deček bi bil ostal tih? V naročju popolnoma tujega mu človeka... miren in vdan?

Tako sem spet doživel novo sliko o nepredirljivi skrivnosti Indije.

In vse to se je zgodilo s tako naglico, da je pripovedujoča beseda ali opisujoča črka kratko in malo ne bi zmogla.

Našla sva grmovje, ki sta ga omenjali Hindujki. Deklet še ni bilo, toda prav kmalu se je pokazala ena izmed njiju.

»Sahib... brž...«

In že je stekla dalje. Nič nisva vprašala, kje je ostala ona druga. Ni bilo časa za vpraševanje. Otroka v mojem naročju ni videla.

Poti, ki smo hodili po njej, ne morem več opisati. Ne spomnim se je več.

Prišli smo v tesno, globoko soteska in tam nas je peljalo dekle v nekakšno hišico iz bambusa.

Zavil sem fantiča v svojo vrhnjo obleko in ga položil na ležišče iz vej in listja. Pri priči je zaspal.

Na vzhodu se je svitalo jutro.

Molče sva sedela z Binnsom pred kočo, pred najinimi nogami je čepelo dekle — in vsi smo gledali, kako se je nebo rdečilo in kako je solnce prišilo svoje rumenkaste, mirne žarke čez svet.

Šele po dolgem, dolgem času je Binns spregovoril.

»To bi bilo v kraju,« je nadvse zadovoljno dejal, »in če pridemo zdaj še s tvojim malim cesarjem srečno v Pešavar, bom sédel za mizo in napisal burni roman teh dogodivščin.«

Lahno sem položil svojo desnico na nežno dekličino ramo.

»Kje je ostala tvoja prijateljica?«

Ogledala se je.

»Ne vem, sahib. Kar na lepem je ni bilo več.«

»Ali je bila še s teboj pri stražah?«

Odkimala je z glavo.

»Ne, že prej je odšla, sahib. Tema jo je pogoltnila. Ne vem. Odšla je v neki hodnik, sahib. Klicala sem jo, pa nisem dobila odgovora več.«

»Ali misliš,« je vprašal Binns, »da smo tukaj popolnoma na varnem?«

»Da, sahib. Nikogar ne bo sem.«

»In kako bomo odšli dalje?«

Ni ji bilo treba odgovoriti, zakaj Binns in jaz sva bila z enim skokom na nogah. Tudi ta skupni skok je bil spet malenkost, in vendar spet zgovoren dokaz, kako sva skupno mislila in ravnala.

Naj tudi mojim čitateljem usoda nakloni takšne prijatelje na njihovi življenjski poti!

Hkratu sva začula zvonko, nežno brenčanje, ki ga povzročajo britanska letala, kadar prav visoko letijo. Pod za pedjo sva pregledala nebeški svod, a našla nisva ničesar. Toda v takšnih primerih smo mi, britanski častniki, vedeli, kaj nam je storiti.

Med nami in med letalci je bil sklenjen dogovor.

Na kratko sem pojasnil zadevo Binnsu in deklica nama je pomagala iskati šibje, ki brž zagori in se močno kadi.

Nekaj minut kasneje se je že dvigal iz naše soteske tenak stožec dima. Včasih, v določenih a nerednih presledkih sem stožec dima zastrl. In to, kar je dim v prvih minutah napisal na nebo, ni bilo nič drugega, kakor klic britanskega človeka na pomoč.

Pričakovaje in napeto sva si z dlanjo senčila oči in gledala v nebo.

Potlej sva ga uzrla!

In tedaj mi je bilo treba samo z dimom dalje brzojavljati. Pojasnil sem letalcu, kaj se je zgodilo in kaj kaže storiti.

Letalec je bil pameten in prebrisan fant. Ni mu na primer prišla bedasta misel na um, da bi bil letel niže, da bi se spustil in si nas od blizu ogledal. Ni bil novinec v teh krajih! Dobro je vedel, da bi nas bil sicer izdal. Dim ni bil v teh krajih nič čudnega. Toda britansko letalo, ki bi prav nizko krožilo nad kakšnim določenim krajem, to bi bilo že zbudilo pozornost!

Pod letalom se je razpočila zelena zvezda, ko sem končal svojo brzojavko.

(Dalje prihodnjič)

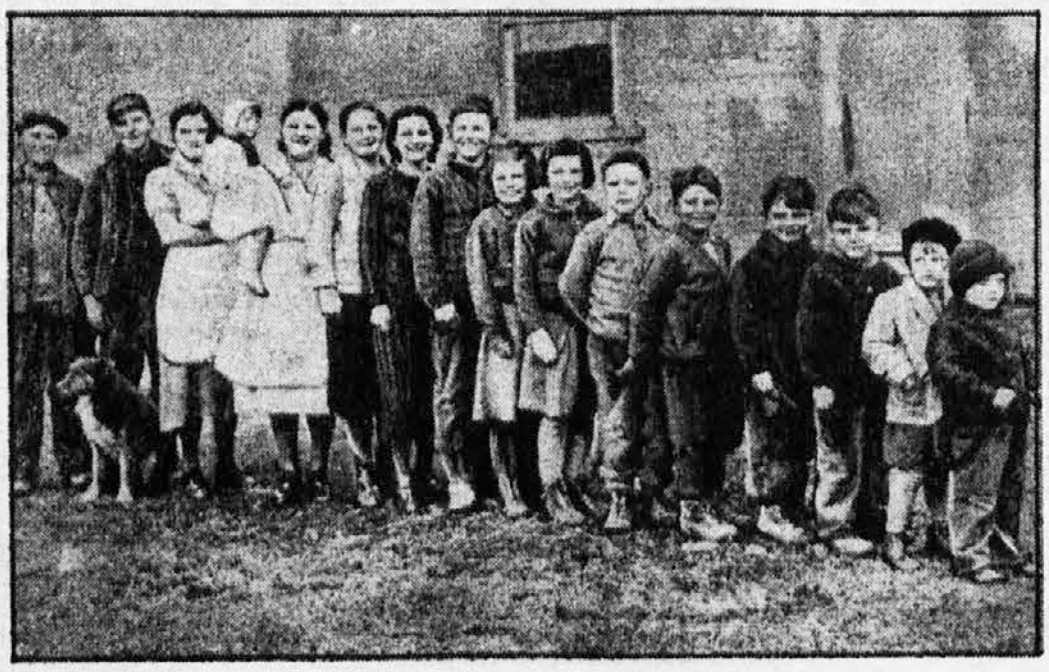

21 OTROK!

V Goderichu v Kanadi je neka žena rodila svojemu možu 21 otrok in vsi še živé. — Naša slika kaže očeta (na levi) z vsemi otroki, kolikor jih je še pri hiši; matere na sliki ni, ker še leži; njen najmlajši je namreč šele pred nekaj dnevi prišel na svet.

Gert Gertner

TRGOVSKI TRIK

NOVELA

Ko je Jo praznovala svoj sedem in dvajseti rojstni dan še zmerom kot samica, je dobila od svojih staršev vse, kar si je želela, od kopice mladih ljudi košarico cvetja vseh barv in vseh velikosti, od babice obupno pismo, ker si še zmerom ni našla zaročenca, od Denisa Barzona pa čudno ponudbo.

Jo je bila snubitev že deset let vajena. Jo je vedela, da vse te snubitve ne veljajo samo njeni ljubki osebici, temveč zvečine premoženju njenega očeta. Vse, te bolj, druge manj prikupne mlade gospode je kar lepo zagovorila, češ: vse preveč je zaverovana v svojo samostojnost, da bi ji dala slovo. Še v snu bi jo znala na pamet, to frazo, ki ni nobenega snubca zabolela in jih je vse pridobila za dobre prijatelje.

Jojini starši so se žalostili, Jojine tete so vsak teden privlekle nove ženitne kandidate za družinsko mizo. Jojina babica je svojo vnukinjo že dve leti klicala za Jožefino, ker se ji je ‚Jo' zdelo premladostno, nič manj ji pa ni prerokovala strašen konec. Jo je medtem dirkala z avtomobilom, s posebnim užitkom je jezdila čez drn in strn, in se je bila pravkar vrnila z nepreklicnjenega poleta Panama—Quebeck, ko jo je Denis presenetil s svojim predlogom.

Denis je bil eden od redkih gospodov, ki ji ni nikoli rožic sadil. Sicer bi bilo pa kaj takšnega resda nemogoče, ko je bil pa pravo nasprotje mladega dekleta. Denis je bil zmerom miren, tako miren, da je bil celo debel, vendar simpatično debel, toda poleg živosrebrne navihanke Joe se je zdel zmerom ko ogromen Buda.

»Predlagam vam torej,« je dejal Denis, ko si je že šesti obloženi kruhek mašil v usta, »predlagam vam torej, da se z menoj zaročite. Pomirili boste svojo ljubo družino, prostosti boste imeli, kolikor se vam je bo zahotelo, hkratu se boste pa otepli vseh teh poškrobljenih ženinov, ki jim itak samo vaša dota diši.«

Jo se je za trenutek zamislila. Potlej je začela kakor zmerom v takih primerih:

»Dragi mister Barzon, če se hoče človek poročiti...«

Denis Barzon je roteče dvignil roko.

»Stojte! Nisem govoril o poroki. Predlagam vam samo, da se z menoj zaročite.«

»Vem, da se ne nameravate poročiti z menoj,« je potlej nadaljeval. »Tudi to vem, da se z vami sploh poročiti ne morem. Vse premalo denarja imam — od zlatnikov svoje žene pa ne maram živeti. Razen tega sem že nekaj dni brez službe; v banki so me odslovili. Torej vidite, da sploh ni govora o najini poroki, in prav zato vam tudi predlagam samo z a r o k o.«

Jo je vstala. Radovedno je pogledala Denisa. Ni ga razumela.

»Zakaj bi se potlej radi zaročili z menoj, ako me nočete za ženo?« Bila je pošteno začudena in malce užaljena v samoljubju.

»Zakaj? Zgolj iz trgovskih vzrokov. Mož mojega kova ne more dandanašnji na pošten način dobiti službe. Ako bi bil pa vaš zaročenec, bo marsikateremu podjetniku v čast, da bo smel zaposliti bodočega zeta C. T. Hardangerja. Vaše prednosti sem že v začetku poudaril, zdaj veste tudi moje.«

Jo je prikimala. Ni se dolgo čudila, saj je bila Američarka — in Denisova odkritosrčnost ji je bila ljubša od hlinjenja drugih, ki niso zvečine nič drugega nameravali. Denisove temne, mirne oči so ji bile všeč, nič manj prilika, da ji vsaj nekaj časa, dokler bo zaročenka, ne bo treba poslušati večne očitke ljubljene družine. In še vse bo lahko storila, kar ji bo všeč.

»Kako dolgo naj traja ta komedija?« je radovedno vprašala.

»Kakšnega pol leta, mislim. Takrat bom že tako trdno sedel v svoji novi službi, da me še tedaj ne bodo odpustili, ko bova zaroko razdrla.«

In prihodnji dan je bral ves New-york, da se je miss Hardangerjeva hči velikega finančnika, zaročila z Denisom Barzonom, grofom Chanersbearthskim. Spet bo nov kapital pozlatil sijaj staroslavnega imena, spet si bosta angleška aristokracija in ameriško denarništvo brusila jezike.

Denisu niso ponudili samo ene službe, temveč kar tri. Izbral je mirno in premišljeno, kakor je storil sploh vse. Po telefonu je sporočil uspeh Joi in ji poslal za zaročno darilo starinski smaragdni obesek. Jojini starši, čeprav niso bili presrečni zaradi hčerine izbire, so bili vendar zadovoljni. Jo se je odpeljala, saj je bil njen zaročenec tako od jutra do noči zaposlen, najprej v Florido k nekim tekmam.

Bila sta prav čudna zaročenca. Videla sta se le redkokdaj; drug z drugim sta bila izbrano ljubezniva, da se drugi kar spogledovali. Skoraj nikoli nista bila sama. Denisu tega ni bilo mar. Delal je mnogo ona se je ukvarjala z raznimi športi, in zdelo se

(Nadaljevanje na 8. strani)

Pomladno pismo iz Pariza

Modne novosti in norosti, ki mikajo ženski svet

(n) **Pariz**, marca.

Nikoli ne hodim tako rada po pariških trgovinah kakor v zgodnji spomladi, meseca marca in aprila. Pariški modni ustvarjalci hočejo tedaj dahniti v vsako trgovino, v vsako novo obleko košček cvetoče pomladi. Vse velike trgovine so polne svežega pomladnega in poletnega cvetja: duhtečih vijolic, zvezdnatega jasmina, nežnega španskega bezga in opojno dišečih nageljnov. Vse to cvetje pripeljejo s »Sinje obale«, je pa tako poceni, da si lahko vsaka Parižanka kupi šopek svežih cvetk za svoj dom.

Brezplačna kolinska voda

V notranjščini vseh velikih modnih hiš so pa spomladi pravcate razstave kozmetičnih sredstev, rokavic, nogavic in cvetja. Kamor se ozreš: rože, velike steklenice parfumov, lonci krem in celi kupi nogavic. V kotih stoje ogromne steklenice, pravcati vodovodi za kolinsko vodo. Obrneš pipico in že ti kane v roko — zastonj — par kapljic dišeče tekočine. Pipico pa smeš obrniti kolikorkrat hočeš... Gizdave Parižanke pridno izrabljajo priložnost, saj trgovci prazne steklenice vsak dan — če je treba tudi dvakrat — napolnijo.

V sredini trgovine so v velikem kupu nametane pletenke, ki drže po več litrov.

Na vrhu tega kupa se pa vrti na električni plošči velikanska pletenka, ki drži najmanj deset litrov. Tudi pred tem kupom postajajo ženske in pošiljajo največji pletenki nežne, hrepeneče poglede. Kaj neki je v teh pletenkah? boste vprašale. Ne čudite se in ne zgražajte se! Pariška posebnost:

kolinska voda v pletenkah

V Parizu ne moreš kupiti dobre kolinske vode na gram. »Liter ali pa dva, saj je dobro imeti doma zalogo,« pravijo premeteni pariški drogeristi. Tudi ta ogromni kup pletenk se bo manjšal in manjšal, dokler ne bo zadnje — največje — odnesel kakšen posebno darežljiv in zaljubljen obožavalec svoji razvajeni ljubici ali pa prepozoren možiček svoji boljši polovici.

Puder na kile

Spomladi se pariški olepševalni saloni kar razcveto. Parižanka žrtvuje za lepoto vse, vsaj ta občutek imaš, če jo gledaš, kako se preriva po ure in ure v največji gneči, preizkuša in kupuje vsa mogoča rdečila in mazila. Puder kupiš na kile, saj je mnogo ceneje; če pa prineseš s seboj lonček, ga lahko napolniš z originalno kremo za polovično ceno.

V nekem velikem salonu za olepšavanje te celo zastonj pravilno zmasirajo in namažejo. Zdaj pa zdaj se prikaže iz olepševalnice prenovljena lepotica, od zadovoljstva in sreče ji kar žari obraz. Moram reči, da se Parižanka silno hitro razvname in navduši, kadar gre za modo ali kozmetiko.

Rokavice in nogavice

V ostalih oddelkih sem si ogledala nogavice in rokavice.

Najmodernejše so nogavice v rdečkasti barvi jesenskega listja. Tkane so tenko kakor pajčevina, dvomim, da bi jih dvakrat obula. Športne nogavice so pa posebnost; podobne so tistim, ki so jih nekoč nosile naše mame. Grobo so tkane, z geometričnimi vzorci, s krogi, kvadrati in diagonalami in kajpak v vseh mogočih barvah.

Največ mikavnih in nepotrebnih novosti sem opazila pri rokavicah. Spet se je razmahnila modna fantazija na škodo praktičnosti.

Skromnejšo žensko bodo razveselile posrečene imitacije usnja v vseh modernih barvah. Usnjate rokavice so zmerom moderne, samo njih oblika in dolžina se spreminjata. Največ usnjatih rokavic je v dvojnih barvah (zelena dlan in vinskordeč hrbet) z vtisnjenimi geometričnimi liki.

Seveda so vse rokavice sešite na roko; moda se namreč spet navdušuje za ročno delo.

Posebno ponosne so Parižanke na rokavice, ki imajo na zapestjih majhna ogledalca — in vem, da bodo vneto nosile rokavice, ki se zapenjajo z malimi gumbi od zapestja po dlani do prstov. Čudovito nepraktično!

Modna novost bodo rokavice v zelo živahnih barvah k temnejšim oblekam. Prevladujejo vijoličasta, rožnata, zlatorumena in živordeča barva.

Lepe, a drage so rokavice iz krokodiljega in kačjega usnja. Poleg neštetih fantazijskih rokavic iz srebra, tafta, organdija in lameja, sem se najbolj navdušila za prekrasne modele iz čipk.

Seveda moramo na vse te modne novosti gledati s kritičnim očesom, saj vemo, da se moda ne ozira ne na zdravje, ne na mošnjiček!

Oglas je registr. pod Š. št. 1583 od 5. XII. 1936.

Moda priporoča...

...**bluze iz tula**, prešite s pestro bleščico. Nosimo jih k črnemu krilu;

...**spomladanske kostime** ob telesu in z mahedravimi jopicami; novost so prešiti debeli robovi na reverjih in zapestjih;

...**klobuke** iz istega blaga, kakor je plašč ali kostim;

...**za poletje** ljubke, nežne »dečve« iz enobarvne pastelne svile; rokavce, izrez in krilo izvežemo s pestrimi vzorci;

...**poletne obleke** krajše kakor doslej, v veselje vsem damam z lepimi ravnimi nogami;

...**reverje** pomladanskih kostimov pošite ali prešite z vzorci cvetlic in geometričnimi liki;

...poleg vseh mogočih fantazijskih bluz športne **bluze iz belega pikeja**, ki jih bomo nosile k »francoskim« kostimom;

...**dosti cvetja** povsod. Na klobukih, plaščih, večernih oblekah, kostimih in celo... na čevljih. Če upoštevamo, da je poleti dosti prahu, bomo menda ubogim cvetlicam prizanesle...

...**individualnost** v vseh oblekah. Vsaka naj si sama ustvari modo 1937: to je pravilo letošnje mode.

Porabni nasveti

Da ohraniš linolej svež in čist, ga najprej odrgni s parafinom, potem ga pa nalošči z zmesjo voska in terpentina. Pisane vzorce na linoleju umiješ z mokro cunjo; voda mora biti samo mlačna, ne pa vroča.

Ledene rože na oknih najlaže zbrišeš z zamrzlega stekla z gobo ali s čopičem, ki ga pomakaš v mlačno vodo, v kateri je raztopljen galun ali pa kuhinjska sol. Na ½ litra vode daš pest soli ali galuna. Če je hud mraz, moraš steklo takoj osušiti.

Madeže rok si najhitreje očistiš s kisom; da bodo roke voljne, jih pa odrgni z glicerinom. Pri trdovratnih madežih zmešaj nekoliko olja in sladkorja in odrgni roke.

Presoljeno jed omiliš s ščepcem sladkorja ali pa kuhaj v jedi srebrno žlico.

Lakastim čevljem ohraniš blesk, če jih po čiščenju odrgneš s prerezano čebulo. Odrgni ves čevelj, a ne prehudo; čebulni sok se ne sme cediti po čevlju. Čevlje shrani v mrzlem prostoru.

Smolnate madeže, ki se te utegnejo prijeti pri razdiranju božičnega drevesa, odpraviš s špiritom. Če ostane še kakšna sled, jo podrgni z milnato vodo.

Ploščice na pečeh najlaže in najlepše očistiš z vodo, v kateri si zdrobila precej krede.

Mast, ki se ti je še vroča polila po kuhinjskem podu, polij takoj z mrzlo vodo, da se strdi, še preden je utegnila prodreti v špranje in les. Strjeno pa z lahkoto odločiš z nožem.

Naša kuhinja

Če kupuješ pomaranče,

jih ne pozabi potežkati; težka limona ali pomaranča s tanko, gladko lupino je najboljša. Tanko lupino brez bele plasti dolgo ohraniš, če olupke nekoliko presušiš, kar moraš pri nagniti limoni takoj storiti, sok pa iztisniti v kozarec.

Ko prineseš pomarančo ali limono domov, jo zavij v papir in postavi na hladno, pa bo sveža več tednov. Gnilega sadja ne imej med zdravim.

Prav dobro je konservirati limonovo ali pomarančno lupino z gosto sladkorno vodo v sirup; sladkorjev led mora stati nad lupino, pa držijo lupinice več mesecev. Medena potica z zrezanimi osladkanimi pomarančnimi lupinicami je zdrav sadni kruh.

JEDILNIK ZA SKROMNEJŠE RAZMERE

Ponedeljek: Paradižnikova juha, goveje srce z omako iz smetane, makaroni.

Torek: Golaž z rezanci.

Sreda: Krvave klobasice z ohrovtom; ajdova torta.*

Četrtek: Goveja juha z vraničnim rižem, krompirjevi rezanci s solato.

Petek: Sveži slaniki na olju** z vloženimi olivami.

Sobota: Krompirjeva juha, krompirjev piré s čebulovo omako.

Nedelja: Preslaninjeno telečje srce s kruhovimi cmoki, sirov zavitek z rozinami; kompot.

Pojasnila:

* **Ajdova torta.** Vmešaj 14 dkg masla s 4 jajci in 14 dkg vaniljevega sladkorja, vmešaj 14 dkg zmletih mandeljnov, za noževo konico jedilne sode, ali pa pol zavitka pecilnega praška in 14 dkg ajdove moke. Zmes daj v dobro namazano in omokano tortno obliko in speci. Ko je pečena in ohlajena, jo prereži čez polovico in namaži spodnjo plast z gosto marelično marmelado, povezni nanjo zgornjo polovico in jo povrhu potresi s sladkorjem.

** **Sveži slaniki na olju.** Slanike očisti in jim ostrgaj kožo, hitro umij, odrgni s soljo in opeci na obeh straneh v vročem olju.

JEDILNIK ZA PREMOŽNEJŠE

Ponedeljek: Fižolova juha, nadevan ohrovt v smetani, krompirjevi svaljki z orehi ali makom.

Torek: Oparjena svinjina z zelenjavo in makaroni. Pomaranče in žemljev pečenjak.

Sreda: Gobova juha, smetanast žličniki z endivijo; jabolčne rezine.

Četrtek: Juha s krompirjevim piréjem, telečja prsa, nadevana s špinačo in rižem; pečena jabolka.

Petek: Postna juha, ribja majoneza, sirov kolač.

Sobota: Paradižnikova juha, prednji del divjega zajca s cmoki; sir z rženim kruhom.

Nedelja: Juha iz kosti, pražen kozliček s krompirjevo solato, limonov puding,* sveže sadje, mokka.

Pojasnilo

* **Limonov puding.** Vzemi 8 dkg sladkorja, 12 dkg presnega masla, 8 jajc in eno limono. Sladkor, maslo in rumenjaka dobro vmešaj in na sopari zmešaj s sokom in lupinico ene limone. Ko postane zmes gosta, jo ohladi. Dodaj še sneg osmih beljakov, daj v posodo in kuhaj v sopari 20 minut. Serviraj z limonovim sirupom.

DVA RECEPTA ZA IZBIRČNEŽE

Preslaninjen jezik s smetano

Poparjen jezik olupi in preslanini. Nareži čebulo v tenke rezine, jih nalahno ocvri, da postanejo lepo rumene, dodaj kos presnega masla, pretlačeno sardelo, kaperne in limonove lupinice, opeci jezik na obeh straneh in ga zalivaj s kislo smetano.

Pikantno pečena teletina

Vdrgni telečje meso brez kosti s soljo in ga potresi z limonovo lupinico, papriko, nageljnovo žbico, muškatnim oreškom in ingverjem. Meso pokrij z rezinami slanine in ga peci med dobrim polivanjem. Pečeno meso zalij z juho in takoj postavi na mizo.

ŽENSKI RAZGOVORI

Povejte mi, prosim, ali se da obloga vulkanske zemlje na ves obraz, ali samo na ona mesta, kjer so se izpustili mozolji? Ali ni škodljiva za kake druge izpuščaje? — Rada bi se včasih namazala s kako kremo, pa imam takoj drugi dan lišaj. Sploh nobene stvari ne prenese moja koža; pa bi vendar imela rada mehko in čisto polt. Kako naj odpravim z las nevšečni prhljaj?

Leny iz T.

Obloga je mišljena za ves obraz. Če je koža ranjena, odprta ali lišajasta, seveda ne gre devati nanjo obloge iz vulkanske zemlje. Kožo je treba najprej pozdraviti. Navadnim mozoljem pa obloga ne bo škodovala, nasprotno! Čim manj krem pride na kožo, tem bolje! Siliti se pa z njimi sploh ni treba, zlasti če vam je koža tako občutljiva. Z boraksom omehčana voda bo za vas morda najboljša. Skrbite za dobro prebavo; spomladi vam bo dobro storil kak čaj, ki čisti kri. Ali veste, kakšen recept za dobro kožo in lepo zunanjost mi je povedala nekoč starejša gospa, ki je bila videti neverjetno mladostna in sveža? Rekla je: malo olja, malo jajca, največ vode, to so moji recepti. Največ pa dam na dobro voljo. Če sem prav slabo razpoložena, ves dan čemerna in nataknjena, je tudi moj obraz star in nelep. Navsezgodaj že, ko vstanem, se pretegujem, telovadim in umivam — prepevam. Tudi če je dan ne vem kako pust in mračen in mi petje ne gre od srca. Svoje razpoloženje spravim s petjem že navsezgodaj v ravnotežje. Jezi se izogibam. To delam že izmlada, in mi ni žal. — Moram reči, da receptu te stare gospe bolj verjamem ko ne vem kakšnim reklamam za raznovrstna lepotila in ličila. O negi las, prhljaju itd., o priložnosti poseben članek.

Imam dolge lase, pa ne vem, ali naj si jih ostrižem ali pustim kar take. Svetujejo mi, naj si lase ostrižem. Zdaj nosim kito, za »rolo« so predolgi, druge frizure pa ne vem.

Čitateljica z Gorenjskega.

Pravilno pričesko je včasih težko pogoditi. Ustrezati mora namreč potrebam, obrazu ali tipu nosilke in ne nazadnje tudi njeni denarnici. Kratki lasje prav gotovo več stanejo ko dolgi, če niso seveda že po naravi skodrani ali taki, da jih je moči nositi gladke. Kratki lasje imajo nešteto prednosti: prijetna nošnja, neoviranost pri športu in delu, večkrat jih je moči umivati, česati in krtačiti, in kar tudi ni od muh: klobuk stoji lepše na glavici kratkih las. Dolgi lasje ne zahtevajo kodranja in podobne nege. Če imate za pričesko »bubi« pripravne lase, to je, malo nakodrane ali vsaj suhe, temnejšega odtenka, kito odrežite. To lahko storite tudi tedaj v vsakem primeru, če je v bližini frizer in boste od časa do časa za svojo pričesko žrtvovali nekaj časa in denarja. Svitek ali »rolo« je še nedavno nosilo vse, »kar leze ino gre«, zdaj je pa nekako iz mode. Zdaj so moderni različni kodrci, v zatilniku, ob straneh, celo povrh glave jih nosijo. Različne, bolj ali manj umetne frizure je pa možno napraviti le s trajno kodranimi lasmi. — Še tole: Poznam več gospá in gospodičen, ki se zelo po modi ravnajo, pa nosijo zadnje čase majhno, stisnjeno kito (vozel) precej globoko v zatilniku. Ni napačno. Morda bi se kaj takega podalo tudi vam.

Ž. B.: Vaša zamisel se mi ne zdi posrečena. Dandanes je toliko takih, ki se obrtno in v večjem obsegu bavijo s podobnimi rečmi, pa svojih izdelkov ne morejo prodati. Izdelovanje, reklama in razpečavanje betonskih izdelkov bi vas preveč stalo, uspeha pa najbrže ne bi bilo. Ostanite pri svojem, to je poskušajte dobiti kakšno službo v stroki, ki ste se je izučili. Vem, da je brezposelnemu dandanes težko dobiti namestitev. Toda nikar ne obupajte. Morda se vam kmalu obrne na boljše. Za novimi idejami zastran zaslužka pa le še stikajte, morda boste pogodili kaj takega, kar bo vsaj nekoliko uspešno in ne bo treba v začetku tvegati preveč denarja. Dela, in to čimprej, vam želi

Damijana.

Le nekaj centimetrov...

»Le nekaj centimetrov bi še rada zrasla...« toži ta ali ona mladenka, ko ogleduje letošnje modne časopise. Saj so skoraj vse obleke prikrojene za visoke, vitke postave, ne glede na to, da morajo biti manjše in debelušne ženske še bolj premeteno oblečene, če hočejo skriti svoje napakice.

Treba bo torej še malo zrasti, drugega vam za enkrat ne vem svetovati. V telovadbi pa imamo, hvala Bogu, še nekaj vaj, ki vas bodo pošteno potegnile. Pripomniti pa moram, da rastemo največ do 25. leta in le do tega časa še lahko naravo popravljamo. Pozneje nam koristijo te vaje samo za lepo in prožno postavo.

1. vaja: Stoj s podplati na tleh in se sklanjaj v predklon, ne da bi upognila kolena, dokler ne dosežeš tal z dlanmi rok.

2. vaja: Vlezi se podolgem na stol, da boš podprta samo v ledjih, stegni roke in noge in se večkrat dobro pretegni. Podobna, a še boljša vaja je: lezi na tla in prosi, da te kdo ne premočno potegne enkrat za členke, drugič za zapestja. (Še boljše je, če vas istočasno vlečeta dva za noge in za roke.)

3. vaja: Vzpni se na prste, zaokroži roke nad glavo, odnoži enkrat eno, drugič drugo nogo in si pomagaj pri tem s celim telesom.

4. vaja: V stoji razmakni noge, suni roke kvišku in nazaj, kakor da bi se hotela pretegniti. Sklanjaj se z glavo, rokami in gornjim telesom kolikor moreš nazaj.

5. vaja: Stoj, kakor pri 4. vaji, skleni roke nad glavo in delaj od pasu navzgor velike odklone v desno in levo.

Kadar imaš priliko, se za nekaj časa s stegnjenimi rokami obesi na telovadni drog ali na rob zidu. Izogibaj se vseh vaj, ki krčijo mišice. Te vaje sicer mišice krepe, zato vam pa povkarijo ves uspeh pri vajah za rast.

Vse vaje izvajaj z mehkobo in prožnostjo, ne da bi se utrudila in ne da bi krčila mišice.

Na slikah ni zapisano, kolikokrat narediš vsako vajo; vadiš jo lahko, dokler se ne upehaš in zasopeš.

H koncu naj pripomnim, da ženskam, visokim vsaj 1 m 60 cm, te vaje niso neobhodno potrebne. Zakaj ne? Zato ne, ker so že dovolj visoke. Že več let namreč nehote opazujem mlade ljudi pri plesu, kopanju in na promenadi in vedno iznova me preseneti, da so dekleta toliko višja od fantov. Pri plesu ni to na pogled prav nič estetično, mislim pa, da tudi prijetno ni.

Menim, da je najlepša srednje visoka, a lepo rasla in ravna postava. Ta ideal pa menda lahko doseže vsaka izmed vas. (n)

Ne smučaj se spomladi brez naočnikov!

Čeprav nam je bivanje v planinah vir zdravja in moči, le ni tako brez nevarnosti, kakor bi utegnil kdo misliti. Saj imamo celo vrsto »višinskih bolezni«, med katerimi je najnavadnejša, a najnevarnejša menda, oslepitev zaradi bleščeče snežne beline, kadar sije sonce.

Za to neprijetno boleznijo obole največkrat neizkušeni smučarji, ki se gredo prvikrat spomladi smučat na visoke planine. Naočnikov ne marajo vzeti s seboj, saj še v dolini solnce ponižno brli; kdo bi torej mislil na očesno vnetje zaradi spomladanskega sonca!

Niso še dan, dva na smučeh, že jih prično oči skeleti in ščemeti; pridruži se še neprijetno solzenje, kakor pri nahodu. Navadno se hkratu pokažejo po obrazu večji in manjši rdeči madeži, ki jim zdravniki pravijo ledeniške opekline.

Druga oblika oslepitev so motnje v mrežnici; človeku se oči zamegle: vse predmete vidi temneje, kakor so v resnici. Sinje nebo se mu zdi temnomodro — in megla pred očmi se sčasoma zgosti v popolno temo.

Vsi ti pojavi so zelo nevarni, saj lahko oslepiš med potjo na kakem nevarnem kraju, izgubiš orientacijo in strmoglavíš v prepad. Dovolj je pa tudi že, če se vnetje tako poslabša, da je vid v nevarnosti.

Tako oslepljenje in vnetje povzročajo ultravijoličasti žarki, ki so posebno močni v redkem planinskem zraku in nemoteno uhajajo v oči. Njih učinek poveča še na snegu se odbijajoča sončna bleščoba.

Te bolezni tarejo tudi ljudi, ki morajo kar venomer delati pri močni električni luči: n. pr. filmske igralce, elektromonterje in zdravnike-rentgenologe.

Smučar, kakor hitro opaziš pri sebi sumljiva znamenja, pojdi takoj v dolino, kjer je vpliv ultravijoličastih žarkov neznaten. Najbolje je, da ostaneš nekaj dni v mračni sobi, pri motnjah v mrežnici pa v popolnoma temnem prostoru.

Vnete oči zdraviš z mrzlimi obkladki in z mazilom, ki ti ga predpiše zdravnik. Ko si že spet zdrav, nosi nekaj časa še zmerom temnosive ali temnozelene naočnike.

Mnogi ljudje, ki so bolezen že preboleli, vidijo še dalje časa vse predmete rdeče. Ta motnja ni nevarna in sama izgine.

Vseh teh skrbi in zdravniških stroškov se pa izogneš, če vzameš na smučanje ali na izlet v zasnežene planine temne naočnike s seboj. Po izletu jih kar v nahrbtniku pusti, da jih drugič ne pozabiš. Imej jih na očeh, čeprav je morda oblačno, zakaj v planinskem zraku je vse polno ultravijoličastih žarkov, tudi kadar ni sonca. Uporabljaš lahko rumena, rumenosiva in temnosiva očala. Plavolasi ljudje so za oslepitev bolj sprejemljivi kakor temnolasi. (n)

TUDI ZA POMLAD KUPITE Vaš novi plašč, kostum ali paleto pri PAULIN-u V LJUBLJANI, KONGRESNI TRG 5

Anekdote

Začetnik

Neki znamenit avstrijski pesnik se je na grozo vseh gledaliških igralcev kaj rad šel režiserja. Ko je spet nekoč nekemu igralcu dopovedoval, kako mora grati vlogo, je gledališki ravnatelj poklical pesnika vstran in mu potihem dejal:

»Gospod doktor, temu nikar nič ne pripovedujte, naposled vas bo res poslušal, saj je še začetnik.«

Največji tenorist sveta

Caruso je bil duhovit in vljuden. Ko je nekoč v Los Angelesu srečal znamenitega irskega tenorista Johna MacCormacka, ga je Irec podsmehljivo vprašal:

»No, kako se pa danes počuti največji tenorist sveta?«

Caruso je snel klobuk in skromno pripomnil:

»Od kdaj je pa MacCormack zašel med baritoniste?«

Težavna reč

K znamenitemu skladatelju Johannu Straussu (1825 do 1899) je prišel nekega dne starejši gospod, znan dobričina in bogataš.

»Star sem že,« je dejal skladatelju, »pa bržčas ne bom več dolgo tlačil zemlje. Zato bi vas, dragi mojster, prosil, da mi izpolnite veliko željo. Vaša glasba mi je od sile všeč in res bi mi ne mogli pripraviti večjega veselja, kakor če bi mi pri pogrebu zagodli enega izmed svojih prekrasnih valčkov.«

»Od srca rad,« je šaljivo odgovoril Strauss, »samo povejte mi, katerega bi najrajši slišali!«

Šest goldinarjev

Neki dunajski profesor je opazoval — bilo je še pred vojno — nekega slušatelja, kako je med predavanjem bral časnik. Stopil je k študentu, segel v žep in mu vrgel šest goldinarjev na mizo ter dejal:

»Požvižgam se na vašo prisotnost pri svojih predavanjih.«

Drugi dan je sedelo v predavalnici kakšnih deset slušateljev s časniki v roki...

(Povedati moramo, da je bilo pred vojno šest goldinarjev vpisnine za vsako predavanje.)

Humor

Ugodni pogoji

Stiskač pride h krojaču: »Čul sem, da vam je moj sin že dve leti dolžan denar za obleko. Ali je to res?«

»Da, gospod Stiskač,« je muzaje se odgovoril krojač. »Ali smem morda račun saldirati?«

»Kaj še! Hotel sem samo vedeti, ali ne bi hoteli še meni napraviti obleko pod takšnimi pogoji.«

Lastni avto

Nadutež: »Da, včasih sem se vozil v lastnem vozu okrog.«

»Verjamem, toda porivala ga je tvoja mati.«

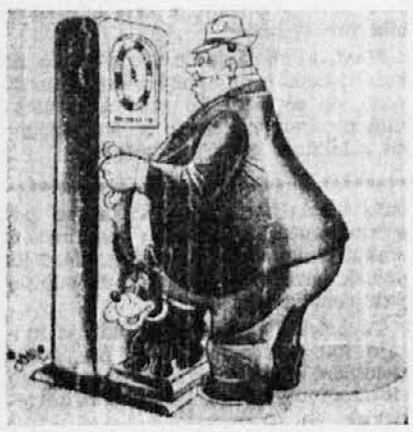

Tehtanje

»Zdravnik je osel. Kljub njegovi prepovedi sem pil pivo, in vendar sem kar čedno shujšal.«

Dober nasvet je zlata vreden

»Tako me zobje bolijo, da bom znorel! Nobeno zdravilo ne zaleže!«

»Stori vendar tako, kakor sem jaz ondan. Kar besnel sem od bolečin. Pa sem brž stekel domov, in žena me je tako prisrčno poljubila, da so me vse bolečine minile. Še ti poskusi!«

»Imenitna misel! Ali je tvoja žena zdajle doma?«

Najnovejša škotska

V škotsko deželo je prišel vrtiljak.

Mc Intoshev sinček se je hotel po vsaki ceni voziti.

Oče je bil z njim. »Zakaj, sinko moj?« je vprašal nadobudnega potomca.

»Rad bi videl, kako je, če se človek vrti.«

Mc Intosh je odkimal: »Ne boš, sinko, za to ne izdajam denarja. Saj se tako že vrtiš, in zastonj po vrhu: naša zemlja se vrti!«

Zakon na poskušnjo

Roman iz naših dni

Po francoščini priredil Ž. O.

24. nadaljevanje

To je bilo vse, kar je mogla njena zvesta družabnica spraviti iz nje.

Marcela se ni vdala v usodo.

Narobe; včasih je celo poskušala zaiti v svoj nekdanji lagotni, malce nagajivi ton, kakršnega si je prejšnja leta rada privoščila nasproti svoji vzgojiteljici. Pod njeno mirno, da, malone veselo zunanjostjo se je pa skrival neupogljiv ponos: nikogar ne bo prosila milosti ne sočutja!

Če bi ne bilo bistvenih izprememb v njenih navadah, temnih kolobarjev pod njenimi očmi, koprnenja v njenem smehljaju in nebrižnosti, s katero je jemala na znanje sleherno stvar, bi bila Marija res utegnila misliti, da Mercierjev odhod mladi ženi ni šel preveč do živega.

Toda stara gospodična je predobro poznala otroka, ki ga je odgojila, in zato tudi za te stvari ni bila slepa.

Z grozo je nekdanja vzgojiteljica dan za dnem na novo zaznavala čedalje hujšo bol, ki je skrivaj glodala njeno gospodarico.

Toda vrla družabnica je bila daljnovidnejša od Marcele, preponosne mlade žene, ki ni marala brati v svoji duši; sprevidela je namreč, da je Noelova vrnitev neobhodno potrebna za srečo njene varovanke. In ker ni vedela, kako bi nezvestega pripravila, da bi se vrnil k svoji ženi, je vsak večer molila, da bi mu nebo odprlo oči in ga vrnilo na pravo pot.

»Ko je pa tako slep, da ne vidi, kaj je v njegovo korist in kaj ne! Kdo bi si bil le mislil, da se ne bo vrnil k svoji ženi — že zaradi njenega bogastva!«

Razen tega je bila Marija skrivaj pisala notarju Durandu in gospodu Morelu, ravnatelju Selekcijske agencije. Oba je prosila, naj nikomur ne govorita o njenem drznem poseganju v zadevo, ki se je tako rekoč nič ne tiče; zato tega tudi Marceli ni omenila. Oba je samo prosila, da poiščeta Noela Mercierja in ji sporočita njegov naslov.

Dobra žena je bila prepričana, da je glavno to, da se sestane z možem svoje gospodarice; potem bo že njena skrb, da ga s pravimi besedami pregovori, da se vrne k svoji ženici.

Vrlo ženo je namreč vselej zbodlo, kadar koli se je spomnila, da je Marcela pred nekaj dnevi očitaje dejala:

»Vsega tega ste samo vi krivi, Marija, ker ste me tako slabo vzgojili... S tem da ste mi vse dovolili, da ste potrpežljivo prenašali moje muhe in mi nikoli niste oporekali — s tem, draga moja Marija, ste mi samo škodovali. Nihče mi ni nikoli povedal, da je največja ženska sreča, če more biti dobra, potrpežljiva in prizanesljiva. Zmerom sem mislila, da smem vse storiti, kar se mi zdi, in da so se mi ljudje dolžni klanjati... O, jaz zaslepljenka! Pravo spoznanje se mi je odprlo šele takrat, ko je bilo že prepozno, in nisem več mogla preprečiti nesrečo, ki je name prežala... In zato se mi danes moja neizkušenost tako otepa!...«

Ali ni šla njeni ubogi Marceli preveč do živega njena nesreča?... Če je sploh nesreča, ako se takle kupljeni mož... in zraven še tako beraški in nesramen — kdo ve, ali ni zgolj navaden pustolovec? — če je torej sploh nesreča, ako se takle mož predrzne pustiti spodobno žensko na cedilu!

Mar ni mlada žena ondan docela izgubila glavo — drugače ji pač ne bi bile ušle tele nezaslišane besede:

»Če se Noel vrne, mu bom podvojila, ne, potrojila mu bom znesek, ki sem mu ga doslej dajala... ne, ne, rajši mu ga bom utrgala, zato bo pa vse moje imetje tudi njegovo. Brezumno sem ravnala, ko sem hotela šteti denar: med zakoncema mora biti vse skupno, ne pa da bi eden več imel kakor drugi. Če pomislim, da sem nekatere mesece izdala za svoje toalete trikrat toliko, kakor sem njemu dala! Ali je potem čudno, da se ni mogel name navezati?...«

»Nikarite, Marcela, preveč sámo sebe v nič devljete. Vsakdo vam bo rekel, da ste bili zelo darežljivi in širokosrčni.«

»Molčite, molčite! Saj sami veste, da o teh stvareh nimate pojma — drugače ne bi bili prerokovali, da se bo vrnil, ko vidite, da ga od nikoder ni.«

In Marija Duvalova je pobita pobesila glavo.

Njena uboga Marcela je na žalost le preveč resnico zadela!

Stara devica si je morala priznati, da ni njeno poznavanje moških počenega groša vredno: očividno niso vsi taki, da bi se vrnili, kadar jim poide denar.

In medtem so minevali dnevi, ne da bi bili prinesli kaj novega. Ne Morel ne notar ji nista vedela povedati, kaj se je zgodilo z Noelom.

— — — — — — — — —

Minila sta bila že dva meseca, odkar je bil Mercier tako na lepem in brez slovesa odšel.

Marcela je vztrajala z velikim pogumom. Toda v teh dolgih tednih si je morala priznati, da ji je bilo sleherno prebujenje hujše od prejšnjega...

Spočetka se je zalotila pri tem, da je ostala v hotelu pod pretvezo, da je trudna, da jo glava boli, itd. — čeprav si je morala sama pri sebi priznati, da je samo zato ostala, da je lahko čakala.

Čakala kaj?

Saj je bilo vendar od dne do dne očitnejše, da se je Mercier odpeljal iz Nice in da ga ne bo več nazaj.

In vendar se ji je ta očitnost zdela nemogoča; ni si mogla in si ni mogla dopovedati, da bi poročen mož zaradi kozarca vina, ki ga je dobil v obraz, zapustil svojo ženo.

V primeri s tem, kar store nekatere jeznorite, lahkomiselne in ljubosumne žene svojim možem, je bilo tisto, kar je ona zagrešila, resda nepravilno, a vendar mnogo manj obsojanja vredno.

Po drugi strani je pa Marcela pripisovala velik pomen okoliščini, da sta poročena. Naj se je Noel še tako norca delal iz tega, zakonska zveza med njima vendarle ni bila kar tako, ko jo je vendar župan potrdil s svojim podpisom!

Saj nosi odvetnikovo ime, smrt božja! Naj se on še tako peha, da se odtrga od nje, nestorjeno pa le ne more storiti, da mu je žena.

In pri takih mislih, ki so jo obhajale najmanj dvajsetkrat na dan, si je s svojo logiko dopovedovala, da se njen mož najbrže le ni odpeljal tako daleč, kakor bi utegnil kdo misliti. Morda živi kje v soseščini, kuhajoč zamero kajpada, a vendar ne da bi jo docela izpustil izpred oči.

Zatorej kadar je tako vročično hitela iz enega elegantnega merskega zabavišča v drugo, iz restavracije v gledališče in na čajanke, v igralnico ali na koncert, je to počela manj zaradi tega, da bi se razvedrila, kakor v upanju, vselej iznova razočaranem in vselej iznova porajajočem se, da bo tam zagledala svojega moža ali vsaj dobila kakšne novice o njem.

Zaman! Nikjer ga ni videla, nihče ga ji ni omenjal, nihče ni telefoniral in od nikoder ni bilo vesti o njem.

Begunec ni dal glasu o sebi... In Marcela je bila prepričana, da ga tudi ne bo dal.

O vsem tem je Marcela razmišljala in si razbijala glavo tisto jutro, ko je sama samcata polegala po postelji, med tem ko je zunaj solnce obsipalo morje z mirijadami migljajočih odsevov.

In zdajci je mlada žena začutila, kako neizmerno trudna je.

Čemu bi se še dalje upirala in se borila z usodo?

Dejala si je, da je na vso srečo samo njeno samoljubje nekoliko ranjeno... Resda je za človeka tako ponosnega značaja, kakor je ona, tudi to mnogo... A vendar: s pametjo se da glas samoljubja udušiti. Kadar bo napočil pravi čas, se bo že znala otresti vseh teh nevšečnosti in najti pot nazaj v prejšnje srečno življenje.

Da se ni njeno srce niti za trenutek izgubilo v kakšno čustvo, se je Marceli zdelo samo po sebi razumljivo.

Ogorčenje, jeza, razdraženost nanj in na sámo sebe — o, tisto že; toda česa več, tisto pa ne!

Ko je tako v svojem modrovanju prišla na čisto zastran svojih čustev, je začela ugibati še o čustvih svojega moža.

»Javno sem ga osramotila... Za človeka Noelovega ponosa je takšno sramoto težko pozabiti!... Saj mora misliti, da vsa Nica pozna njegovo afero; torej ga ne bo nikoli več nazaj.«

In takrat jo je zdajci groza obšla vsega njenega dotedanjega življenja: solnce, morje in palme, da celo njena elegantna hotelska soba — vse, prav vse se ji je zagnusilo. Saj jo je vse spominjalo njene nepremišljenosti, njene nestrpnosti, njenega kesanja, njenega jalovega čakanja.

Ne, ne! Niti en dan več ne bo ostala na Azurnem obrežju!

Kakor je sklenila, tako je tudi storila. Eva je dobila nalog, da pripravi kovčege.

Najbolj se je razveselila selitve stara vzgojiteljica. Prepričana je bila, da bodo drugi kraji prinesli njeni Marceli tudi druge misli.

»A kaj potem, če se medtem gospod Mercier vrne v Nico?« se je vendarle drznila pripomniti; človek mora misliti na vse.

»Dovolj dolgo sem ga čakala; zdaj ga pač ne bo več.«

»Morda prenagljeno sklepate.«

»Kako pridete na tako misel?«

Marija Duvalova ni takoj odgovorila. Bile so stvari, ki Marcela ni marala, da bi jih njena družabnica le z besedico omenila.

»Nu? Zakaj ne dogovorite?«

»Mislim,« je začela stara gospodična, iskaje primernih besed, »mislim, da se je gospod Mercier že navadil razkošnega življenja... Zato bo kmalu... mislim namreč... da bo suh... Nu, sami veste... konj zmerom najde pot v domači hlev.«

»Saj zato ravno: me bo že znal poiskati — ne mislite? Sicer pa to ne more več dalje tako iti... zahtevala bom ločitev.«

»Ločitev?!«

Marija Duvalova je od zavzetosti obnemela.

Res je tudi to nekak izhod iz sedanjega nemogočega položaja; vprašanje je samo, ali bo pametno, če bo Marcela takoj ubrala pot druge skrajnosti?

Če mož odide in ga ni več nazaj, to pač ni prijetna reč; toda če zato njegova žena zahteva ločitev, ali ji bo mar to pričaralo njeno prejšnjo vedrost na obraz? In te ustnice, ki ne poznajo več smehljaja: ali se jim bo vrnila nekdanja veselost, ko bo sodnik razsodil, da sta oba prosta zakonskih vezi in da lahko spet iznova začneta vsak zase svoje življenje?

Stara družabnica je vzdihnila.

Če bi šlo pri mladi milijonarki zgolj za njen ponos, ni dvoma, da bi bila zavest, da je Noel prišel ob vse gmotne koristi bogate poroke, pravi balzam na rano samoljubja njegove žene.

A to je baš tisto: Marija Duvalova nikakor ni za trdno vedela, da je pri njeni gospodarici ranjen samo ponos. Ta njena bledica, ta nepremagljiva otožnost, ta zaprtost v sámo sebe: vse to je govorilo o vsem drugem kakor zgolj o užaljenem ponosu.

Vrla vzgojiteljica ni natanko vedela, kakšne intimne vezi družijo mlada zakonca; niti enkrat ni njena nekdanja varovanka o tem le besedico omenila. Toda rekla si je, mož je pač mož, in Marcela je bila videti hudo srečna, dokler je bil Mercier pri njej. Štirje meseci so sicer hudo kratko razdobje za razvoj trajne zveze, toda odtod do ločitve je pa vendarle prehiter korak!

XXIX

V Parizu se je Marcela brez odlašanja spravila na delo. Toda preden načne ločitveno zadevo, je sklenila sama pri sebi, mora izvedeti, kaj je z Mercierjem. Sam Bog si ga vedi, kaj se je z njim zgodilo! Če ne bo drugače, bo tudi svoje užaljeno samoljubje potisnila ob stran in ga bo sama poiskala, da spravi nevšečno zadevo čim prej s sveta.

Nikoli si ni mislila, da utegne biti moški tako trmoglav v svoji zamerljivosti in tako ošaben v svojem ponosu; a ker je že tako in ni v njeni moči, da bi to spremenila, se bo pač ponižala in bo prva ponudila roko v spravo.

Toda na žalost je morala isto izkusiti kakor Marija Duvalova ne-

KINO TALIJA KRANJ

predvaja v soboto 13. t. m. ob 20.30 uri in v nedeljo 14. t. m. ob 16., 18. in 20.30 uri

»ČRNE OČI«

Ruske narodne pesmi in nepozabna ruska romanca.

V gl. vlogi: Harry Baur in lepa Simone Simon.

ZVOČNI RADIO JESENICE

12. t. m. ob 20. uri, 13. t. m. ob 20. uri in 14. t. m. ob 15. in 20. uri

»MESTO ANATOL«

V gl. vlogi: Brigitte Hornay, Gustav Fröhlich, Harry Liedke in Fritz Kampers.

Matineja: domač film »V kraljestvu Zlatoroga«.

KINO ŠOŠTANJ

predvaja v soboto 13. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 14. t. m. ob 18. in 20. uri velefilm

»MLADOST ENE KRALJICE«

V gl. vlogi: Jenny Jugo.

Dodatek: nov tednik.

Pride velefilm: Dama s kamelijami.

ZVOČNI KINO SEVNICA

predvaja v soboto 13. t. m. in v nedeljo 14. t. m. dramo

»ČRNE ROŽE«

V gl. vlogi: Lilian Harvey, Willy Fritsch in Willi Birgel.

Običajni dodatni program.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

Zakaj bi bili plešasti? Takoj uporabite dišečo specialno kozmetično tekočino „Morana". Vsakemu in brez razlike je potrebna, takoj izgine prhljaj, ekcemi itd. Jači korenino las. Takoj zaustavi izpadanje las, in lasje zrasejo na plešastem mestu. Cena steklenici Din 40·—, poštnina dinarjev 7·—.

Moderna Kozmetika Split

Mnogoštevilne zahvale Vam jamčijo uspeh

kaj tednov prej: ne njen notar ne ravnatelj Selekcijske agencije nista imela niti pojma, kje bi utegnil biti njen mož.

Pri Durandu je mlada žena še nekako skrila svoje razočaranje; pri gospodu Morelu je bila pa stvar druga — ali ga mar ne plačuje dovolj drago?!

»Ne morem razumeti, da ne veste, kje živi vaš nekdanji klient!... Kakšna agencija naj neki to bo, če vaše osebje niti tegale bore naslova ne zna izslediti?«

Gospod Morel je bil kajpak užaljen. Živ krst se še ni predrznil tako zaničljivo govoriti o njegovi ustanovi.

»Moja agencija je resen zavod,« je protestiral, »in moji ljudje so vzvišeni nad sleherni očitek. Le to je, da sem mislil, da živi vaš mož pri vas v Nici. Niti na um mi ni prišlo, da bi ga moral nadzirati.«

»Saj je vaša lastna korist terjala, da mora biti ta zakon srečen in dolgotrajen!«

»Kajpada! Toda kako naj bi si bil mislil, da vas bo Mercier že čez tri mesece zapustil! Ali naj bom odkrit, madame? Takšna domneva bi bila žaljiva za vas.«

»In vendar vidite, da se je tako zgodilo.«

»Vaš mož je pameten človek... V normalnih okoliščinah bi bil moral vendar znati bolj paziti na svojo korist.«

»Gospod Mercier je znal predvsem paziti na to, da kdo preveč ne užali njegovega ponosa.«

Ravnatelj Selekcijske Agencije si je na tihem dejal, da je bil pri takšni ženski, kakršna je Marcela, odvetnikov ponos gotovo več ko enkrat v hudi preizkušnji; seveda se je skrbno varoval, da bi bil na glas povedal take misli. Narobe; delal se je, kakor da pritrjuje svoji bogati klientki.

»Kajpada,« je menil obžalovaje. »Vaš mož je bil videti hudo domišljav.«

»Recite rajši, da je bil vtelešeni ponos.«

»A če pustimo to plat njegovega značaja ob strani — ali je bil drugače vsaj znosen?«

»O, tisto že! Bil je miren človek, le nekam visok in nepristopen... Okoli ust mu je skoraj venomer igral porogljiv nasmešek... Drugače je bil pa brezhiben in korekten kar se dá... Le žalitev ni mogel pozabiti.«

»Ni mogoče!« je vzkliknil ravnatelj. Ni mu šlo v glavo, da more biti človek, ki se je tako rekoč prodal, tolikanj občutljiv.

»Niti predstavljati si ga ne morete s te strani! Zgodi se, da žena v trenutnem navalu jeze pripelje možu zaušnico, ali mu pa vrže kozarec vina v obraz. Če bi jaz kaj takega storila, bi pri priči vstal in bi me za zmerom zapustil.«

»Na splošno moški ne ljubijo zaušnic,« je krotko pripomnil gospod Morel.

»Vem. Sicer pa pri meni ne gre za takšne reči... o, nikakor ne!... Hotela sem samo reči, da mnogo mož moléi na nervoznostne izlive svojih žena in jih tiho prenaša... da se pa Mercier nikdar ne bi s tem sprijaznil... Porabil je prvo priložnost, ki se mu je ponudila... kakor da je samo na to čakal. Saj se v zakon sploh vživel ni!«

»Sploh vživel ni?« je vzkliknil ženitveni posredovalec in široko odprl oči.

»Da. Kar videlo se mu je, da je pri meni samo začasno... Svojih kovčegov niti izpraznil ni — ‚da bo bolj pripravljen za odhod, kadar se bova razstala': tako mi je sam dejal.«

Gospod Morel je čedalje bolj strmel.

»Kaj? Tako vam je rekel?« je vzkliknil, majaje z glavo.

»Tako, da. In kolikokrat mi je namigaval na najin razstanek! ‚Če bi kdaj kdo izmed naju srečal pravo ljubezen, bo to usodno za najin zakon,' je večkrat dejal.«

»Torej je kar odkrito računal z možnostjo, da vas zapusti?«

»Da, kar odkrito — posebno zadnje tedne... Najin zakon mu sploh ni bil resna reč; kolikokrat se je norčeval iz njega!... Tudi gmotnih ugodnosti, ki jih je imel pri meni, mu ni bilo dosti mar... kakor da se ne bi bil nikoli na to zanašal.«

»To je res čudno, na moč čudno!« je majaje z glavo pritrdil stari gospod. »A ker že o tem govorimo: zdaj se spomnim, da nama je, gospodu Durandu in meni, že pri sestavi zakonske pogodbe dajal mnogo misliti...«

ARTIST BUX

VELIK ROMAN IZ CIRKUŠKEGA ŽIVLJENJA

Napisal Hans Possendorf

Za pravilne odgovore na vprašanja, nanašajoča se na razplet tega romana, razpisuje uredništvo „Družinskega tednika" 12 denarnih nagrad v skupnem znesku 2500 din

2. nadaljevanje

»Benson naj se kar pazi s svojim gobezdanjem,« je menil Berndt. »Friedenthal mi pravi, da z mistrom Buxom ni dobro češnje zobati. Dober fant je baje, toda grozovito nagle jeze.«

»Nu, tak vidiš!« je končala gospa Berndtova. — — —

Deset minut kasneje je novico sam gospod Berndt sklepetal dalje; povedal jo je vodji velike akrobatske točke ‚Šest Colanijev, letečih ljudi', sicer res pod zavezo kar najstrožjega molčanja. Colani je povedal zadevo svoji ženi. Vajenec te skupine je ujel nekaj besed tega pogovora in je stekel na vrat na nos k Bensonu, in ta mu je z veseljem vse povedal, kar je bral o skrivnostni zadevi.

Nekaj ur kasneje so istorijo poznali že vsi artisti cirkusa Krena.

IV

Zvečer je bil cirkus do poslednjega kotička razprodan. Tudi major Prastelny in Feodora sta bila med obiskovalci. Sedela sta tik jahalnega hodnika* v majhni loži prvega reda, tik pred srednjo manežo.

Dve in pol uri in v vratolomnem tempu se je po navadi brez odmora odvijal ogromni program osemdesetih točk. Sprva so ‚delali' kar v treh manežah hkratu: umetno jahanje, dresure konj, ceber, kamel in bikov, pas de deux, žokejske jahalne umetnije, smešni prizori klovnov in bebastih Avgustov — vse to se je menjavalo vse vprek. Potlej so z osupljivo naglico odstranili piste** in v tako nastali širni areni je senzacija podila senzacijo. Po viharnem ploskanju večtisočglave množice je pripeljal ravnatelj Kreno svojo skupino dvajsetih slonov; čerkezi so divje vzklikaje kazali vratolomne jezdne umetnije; deset konj je brcalo žogo; Indijanci, Kitajci in črnski fakirji so pa razkazovali svoje narodne umetnije.

Potlej je prišel najbolj napeti trenutek: prva predstava znamenitega klovna Vilija Buxa. Na čelu svoje živalske karavane je prikorakal v areno. Drug za drugim so mu sledili zapovrstjo: slon, povodni konj, medved, svinja, volk, štorklja in naposled krokar Vranček. Vsi so imeli, prav tako kakor on, šiljaste bele klovnske čepice in bele nabornice. Večje živali so imele razen tega na hrbtih široka ploščata sedla.

Med zvoki koračnice so se napotili na obhod po areni. Toda že po prvih korakih se je razlegel med množico gledalcev krik strahu: Bux se je spotaknil ob lastno nogo. Tik za njim korakajoči Brama je že dvignil mogočno nogo. V prihodnji sekundi bo klovn pomandran... Kriknil je od strahu in se skušal rešiti, toda spotaknil se je znova... Tedaj ga je Brama bliskovito zagrabil z rilcem, ga postavil na noge, ga oplazil z rilcem tja, kjer izgubi trup svoje poštено ime, in ga potisnil naprej. Groza gledalcev se je sprostila v bučen grohot. Na vse mogoče načine so se ponavljale takele nezgode, dokler se niso naposled živali ustopile v dolgo vrsto.

Tedaj jih je začel Bux drugo za drugo predstavljati. Vsaka žival se je smešno priklonila občinstvu. Natančnejša pojasnila o njih je Bux po italijansko napovedoval; morala so biti neznansko komična, zakaj po vsakem stavku se je razlegel v prostranem šotoru bučen grohot.

»Kaj je zdaj rekel?« je nekajkrat vprašal major Prastelny svojo hčer. Toda tokrat je Fedino ugibanje odpovedalo in morala je vsa rdeča priznati, da ni razumela nobenega dovtipa.

* Široki hodnik, ki prihajajo po njem artisti v manežo.

** Leseni zaboji, ki so tesno drug poleg drugega v krogu postavljeni okrog vsake maneže.

Potlej je sledil nadvse smešen prizor med klovnom in med njegovimi živalmi, ki so se zvrstile v polkrogu pred njega. Strežaji so postavili pred živali sedem skodelic kave in sedem kosov potice različnih velikosti. Vse živali so sedle. Tudi Bux je dobil kavo in potico in je počenil prekrižanih nog na pesek. Potlej se je začel pogovarjati z živalmi. Trobil je ko slon, sopihal je ko povodnji konj, momljal ko medved, cvilil ko svinja, lajal ko volk, klopotal ko štorklja in krakal ko vran. Bilo je nepojmljivo, kako je umel vse te živalske glasove tako mojstrsko oponašati. In slehernikrat mu je odgovorila ogovorjena žival. Toda ne samo s posameznimi glasovi, temveč s celimi momljajočimi in cvilečimi in klopotajočimi pogovori so se pomenili. Zdelo se je kakor pravi pravcat klepet vseznalih gospá pri kavi.

Toda to še ni bilo konec. Poglavitna zanimivost je šele prišla. S stropa so spustili na močni vrvi nekakšno dvigalo in ga privezali povodnemu konju čez trebuh. Kmalu je zaplaval okorni Anton v višavo in se koj nato znašel na slonovem hrbtu v širokem sedlu. Na sedlo povodnega konja so dvignili medveda, nanj svinjo, na svinjo volka. Potlej je odfrfotala štorklja. Ali na volkov hrbet, nanjo se je pa postavil še Vranček, za vrh na to veliko piramido. Slon se je nato napotil na preudaren obhod okoli arene, in nobena žival se ni zamajala iz ravnotežja. Potlej je na sredini obstal, in prinesli so visoko leseno stojalo z naprej štrlečimi nosilci, ki so na njih visela vsa mogoča glasbila. To stojalo so tako postavili pred živalsko piramido, da je imela vsaka žival svoje glasbilo pred nosom. Prav spodaj pred Bramom je stal veliki boben, medved je imel nekakšno harmoniko pred seboj, Vranček, krokar, pa nekoliko usnjatih pasov z ubranimi kragulječki. Bux se je s taktirko ustopil pred živali in zdajci je zadonela »Poslednja roža«.

Radost spričo uspelega koncerta ni hotela prenehati, in še medtem, ko so živali z žerjavom spet posadili na tla in so pod Buxovim vodstvom med bučečimi zvoki orkestra že začele maršírati iz arene, je nepretrgano grmelo ploskanje množice. Neštetokrat se je moral slavni klovn vrniti pred navdušeno rjoveče milansko občinstvo.

Sledila je še kratka sklepna točka: rimske konjske in vprežne dirke. Medtem je stal višji režiser Ruperti, vitek starejši gospod v fraku z monoklom, tik lože Prastelnyjeve dvojice ob jahalnem hodniku.

»Oprostite,« ga je ogovorila Feda. »Tako rada bi malo pokukala za cirkuške kulise. Ali bi se to ne dalo napraviti?«

»Kako to mislite, milostljiva?« je vprašal Ruperti.

»Mislim pač, da bi si ogledala hleve in vozove.«

»Potlej pa morate že jutri podnevi priti, ko je menažerija odprta.«

»Jutri zjutraj odpotujeva že iz Milana. Glejte, saj sva tudi midva Nemca; morda bi se pa le dala napraviti kakšna izjema?«

»Jaz tega ne smem dovoliti, milostljiva; morali bi povprašati gospoda ravnatelja.«

In Feda tako dolgo ni dala miru očetu, dokler ni poslal ravnatelju Krenu svoje posetnice s kratko prošnjo.

Rimska vprežna dirka je bila pri kraju in množica se je že trla pred izhodi, ko je stopil neki gospod k majorju, se priklonil in vprašal:

»Gospod major Prastelny?«

»Da, to sem jaz.«

»Hartmann, šef poročevalske službe pri cirkusu Krenu,« se je predstavil prišlec. »Gospod ravnatelj je izjemno dovolil, da vaju popeljem še skozi hleve. Prosim, izvolite z menoj.«

Feda je kar poskočila od veselja. Prosila je, da bi si smela najprej od blizu ogledati srčkane živali klovna Buxa.

Ko so bili v hlevjem šotoru, so gospoda Hartmanna za nekaj trenutkov poklicali vstran. Čeprav je bilo z velikimi črkami zapisano, da je kajenje prepovedano, je Feodora to prezrla in si prižgala cigareto kakor nalašč pred tigrovo kletko. — Službujoči hlevar, Tom, tega ni opazil, ker se je takrat ukvarjal s svinjo Marjetico, Indijca pa ni bilo v šotoru.

»Lej, oče, tigra ima tudi! Zakaj ga le ni pokazal?«

»Morda je bil pa med veliko skupino,« je menil major.

»Morda.«

Feda je tedaj stopila pred slonov oder. Napis je svaril, da nikar ljubkovanja in krmljenja živali. Kljub temu mu je Feda ponudila košček čokolade.

Brama je hotel pograbiti slaščico z rilcem, toda Feda mu jo je v poslednjem trenutku odmaknila in puhnila živali prav po otročje cigaretni dim naravnost v rilec.

Brama jo je za kazen po bliskovito oplazil z rilcem po levi rami. Gotovo ni prehudo mislil, toda udarci slona niso od muh: Feda je od bolečine glasno kriknila. Roka ji je mlahavo obvisela ob životu.

Gospod Hartmann se je prav takrat vrnil; skupaj s črncem Tomom je pritekel na pomoč. Feda je javkala od bolečin. Zdelo se je, da je zadeva resna.

Šef poročevalske službe je bil ves nesrečen. Očital si je, da je odgovoren za nesrečo, ko mu je pa ravnatelj zaupal vodstvo tujcev.

»Tukajle počakajte!« je razburjeno vzkliknil. »Brž bom stekel po zdravnika!« In ne da bi čakal odgovora, je stekel iz šotora.

Feodora je vzdihovaje sedla na bližnji zaboj.

Že čez nekaj minut se je vrnil gospod Hartmann v spremstvu nekega italijanskega zdravnika, ki ga je bil staknil med odhajajočim občinstvom. Na vso nesrečo je pa ušel specialista za bolezni nosa in grla. Dobro je bilo edino to, da je znal ta zdravnik vsaj nekaj nemški.

»Roka je izpahnjena,« je oznanil. »Jaz moral takoj uravnati, drugače huco.«

Ukazal je prinesti žimnico. Previdno je slekel ranjenki jopico in ji odstrigel ozki rokav ob rami.

Gospod Hartmann in Tom sta stekla pred oba vhoda v šotor, da bi zadržala nepoklicane motilce.

Feda je ležala gola na levi strani života plosko na žimnici, in zdravnik ji je nekajkrat poskusil uravnati roko v sklep. Toda posrečilo se mu ni. Pri vsakem novem poskusu je sklep poknil in vsakikrat se je Fedi utrgal divji krik bolečine.

»Stojte! Ne prenesem več!« je naposled zaprosila med solzami.

»Kaj se pa tu dogaja?« je zdajci zadonel osoren glas, in Bux, še zmerom v klovnskem kostumu, z belo koničasto čepico na glavi, je pristopil z velikimi koraki.

Niti gospod Prastelny niti Feda ga nista spoznala, tako zelo je bil s šminko spremenjen njegov obraz.

»Prosim, ne motite zdravnika!« je strogo dejal major. »Pustite nas same.«

»Menda bom vendar še smel priti v svoj šotor!« je vse prej ko prijazno odgovoril Bux. Potlej se je obrnil k italijanskemu zdravniku in ga v njegovem jeziku ogovoril:

»Kaj se je dami zgodilo?«

Italijan je hitrih besed pojasnil nezgodo in dodal, da tu brez narkoze brž čas ne bo pomoči. Potlej je odhitel, da bi telefoniral po rešilni voz.

»Slona ste dražili, kajneda?« je vprašal Bux.

»Ne, prav nič mu nisem storila!« je zajavkala Feda.

»Feda!« je karajoče vzkliknil major in se obrnil h klovnu, rekoč: »Moja hči je slonu za šalo puhnila dim v rilec.«

»Tak tako! — Zdravnik mi je dejal, da bo treba spraviti vašo hči v bolnišnico; tam ji bodo v narkozi uravnali roko. Toda čim dalj ostane roka izpahnjena, tem hujša bo stvar in tem težavnejše bo zdravljenje. Dovolite mi torej, da še jaz poskusim svojo srečo.«

Pokleknil je in segel po Fedini roki.

»Stojte, ali ste ob pamet?« ga je nahrulil major. »Vaši klovnski dovtipi zdaj pač niso več na mestu!«

»Dovolite, zdravnik sem z nemško diplomo.«

»Nehajte s takimi šalami, gospod!«

»Častno besedo vam dam, da sem zdravnik. Torej: ne ovirajte me! Svoji hčeri s tem ne storite usluge.«

Ne da bi počakal odgovora, je spet prijel Fedino roko, in zaklical Tomu nekaj po angleško.

Veliki črnec je pritekel, pokleknil koj poleg Fede in pritisnil njeno desno nepoškodovano ramo k tlom. Bux je z bočnim gibom obrnil levo roko navzgor in potlej nazaj. Feda je glasno kriknila in s pokom je skočila sklepna jabolčica v sklep.

»Tako, roka je uravnana. Zdaj vam lahko eden od naših cirkuških bolničarjev ovije obvezo; precej ga bom poslal s povoji semkaj. Potlej se lahko odpeljete domov. Toda po vsaki ceni se morate dalje zdraviti.«

»Kako naj se vam zahvalim?« je olajšano vzdihnil major. »Prosim vas, ne zamerite mi moje nezaupljivosti, toda saj razumete, da...«

»Da v klovnu ne morete domnevati zdravnika; kajpak!«

Major je poklical Buxa malo na stran: »Oprostite, gospod doktor, kaj vam smem za vaš trud...«

»Prosim, pustite to,« je dejal Bux s tako zgovornim zamahom roke, da je majorju kar besedo zaprlo.

»Jutri sva hotela potovati dalje, gospod doktor; ali je to zdaj še mogoče?« je vprašal major Prastelny.

»Kaj še! Vse kite so vendar pretegnjene. Pacientka mora imeti popoln mir, šest dni najmanj. Ležati ni treba; niti dobro ni! Najbolje je, ako bo gospodična sedela v udobnem naslanjaču.«

Spet sta stopila k Fedi. Njen obraz je bil od strahu in od prestanih bolečin še hudo bled. Z desnico si je podpirala ranjeno roko.

»Za zdaj ne moreva potovati dalje, Feda,« ji je pojasnil oče. »Nekaj časa se moraš še zdraviti, pravi gospod zdravnik.«

»Pri kakšnem italijanskem zdravniku? Ne, nikoli ne pustim več takšnega blizu! Ta me je strašno trpinčil.«

»Ne bodite krivični,« je dejal Bux. »Uravnati roko v sklep, ni tako preprosta reč. To se lahko vsakomur ponesreči.«

»Oh, gospod doktor, tako hvaležna sem vam!« je vzkliknila Feda. »Ali vas smem nečesa prositi?«

»Kar na dan z besedo!«

»Kako dolgo ostane cirkus še v Milanu?«

»To je odvisno od obiska. Teden dni, deset dni — kakor bo pač.«

»Ali ne bi hoteli vi mene zdraviti?«

Bux se je za trenutek obotavljal. Toda zdajci ga je stvar jela zani-

PROIZVOD: UNION, ZAGREB

Hranilne knjižice

vseh zavodov kupite ali prodaste najbolje potom moje pisarne

Posojila,

vezana na štednjo in večletno mesečno odplačevanje, dobijo kredita zmožne osebe

RUDOLF ZORE, LJUBLJANA, Gledališka štev 12/a

Pismeni odgovor 3 din znamka. Tel. 38-10

mati. Pošteno se bo čudila, ko bo videla, kdo ji je spravil roko v sklep! Zato je dejal:

»Prav. Prosim za ime in naslov!«

Pričakoval je, da bo zdaj slišal naslov hotela ‚Principe di Savoia', ki jima ga je bil sam priporočil. Toda na njegovo začudenje je napisal major na posetnico naslov neke prav skromne gostilnice.

»Jutri si vas bom dovolil opoldne obiskati. Ali vam je prav tako? Drži! Dovolite mi zdaj, da se poslovim. Rad bi si izmil šminko.« To rekši se je klovn lahno priklonil in odšel.

Potlej je prišel cirkuški bolničar in Fedo strokovnjaško obvezal.

V

Opoldne naslednjega dne, točno ob dvanajstih, je javil vratar male italijanske gostilnice, da želi neki gospod govoriti z gospodom majorjem in njegovo hčerjo.

»Prosim, pripeljite gospoda gor!« je dejala Feda, ne da bi vprašala po imenu, saj tako ni mogel biti nihče drugi kakor oni skrivnostni nemški klovn-zdravnik.

»Ta klovn mi je kar všeč,« je menil major, ko je vratar spet odšel. »Njegova dresura je brezhibna, njegova zdravniška pomoč zanesljiva in strokovnjaška, njegov nastop odločen; in točen je tudi!«

Feda je sedela v naslanjaču; če se ni zganila, sploh ni čutila bolečin.

»Predvsem sem radovedna, kakšen je v civilu,« je menila. »Sploh me pa mika, da bi izvedela, kako je prišel ta zdravnik za klovna k cirkusu. Oče, ljubezniv mi bodi z njim, da nama bo kaj povedal in da...«

Ni mogla dogovoriti, zakaj v tistem trenutku je potrkalo na vrata. Major je odprl in ko je zagledal Buxa, je začudeno stopil korak nazaj.

»Dober dan... Upam, da ne motim, gospod major?... Moj obisk vas preseneča, kakor vidim?«

»Zares. Pričakovala sva namreč... nekoga drugega, toda...« Prastelny je pomoči iščoč pogledal svojo hčer.

Feodorina odločitev, da svojemu sopotniku nikoli več ne bo privoščila pogleda, je bila pri priči pozabljena. Da se je odločil za obisk — da se je celo potrudil in našel njen hotel, to je bil pač najzgovornejši dokaz, kolikšen vtis je vendarle napravila nanj.

»Našli ste naju resda hudo presenečena, gospod Buchsbaum, toda...« Sredi stavka ji je zmanjkalo besed. Komaj je izgovorila njegovo ime, ji je postala zveznost bliskovito jasna.

Bux se je naslajal nad njenim do skrajnosti presenečenim obrazom. Major pa še zmerom ni razumel in se je zdel spričo obiska prav v mučni zadregi.

Naposled se je Fedi spet razmajal jezik: »Ljubi Bog — ali ste nemara vi —?«

»Doktor Vilibald Buchsbaum, drugače pa klovn Vili Bux — da, gospodična.« Stopil je k Feodori, ji ponudil roko in prijazno vprašal: »No, kako je kaj danes? So bolečine še zmerom hude?«

In tedaj so se naposled tudi gospodu Prastelnyju odprle oči.

»Tak povejte mi vendar, ali je bila noč kaj huda?« je silil doktor Buchsbaum.

Toda Feda še zmerom ni mogla od začudenja do besede. Naposled je zajecljala:

»Ne, sicer pa... še zmerom ne morem verjeti, gospod doktor, da... da ste...«

»Da sem klovn? — ali pa, da sem zdravnik?«

»Da ste oboje, gospod doktor — in v obeh poklicih tako zelo mož na svojem mestu!«

»Prihranite si to sodbo za takrat, ko boste spet popolnoma zdravi!« se je šalil Bux.

»Ah... rajši mi povejte, kako ste prišli na to noroglavo misel, da ste postali klovn!«

»Vaše vprašanje temelji na zmoti, draga gospodična. Toda o tem kasneje, če vas res tako zanima. Zdaj si rajši oglejmo vašo roko.«

Medtem ko je doktor Buchsbaum preiskoval svojo bolnico, je naročil major gorko južino. Od samega začudenja ni mogel ziniti besede. Zdajci je pa postal še sam tako radoveden, da bi rad slišal kaj več o tem zanimivem človeku. Zato ga je hotel po opravljeni preiskavi pridržati še malo pri skupni južini.

Pregled je pokazal, da je vse v najlepšem redu. Za zdaj bo morala biti bolnica samo pri miru. Čez nekaj dni bo pa treba začeti z lahno masažo.

Bux se sprva ni maral odzvati povabilu. Toda ko ga je še Feda tako vneto prosila, se je naposled vdal. Danes mu je bila mnogo bolj všeč, zakaj vedla se je mnogo naravneje ko zadnjič med priskutnim čebljanjem na potovanju. In čedna je resda tudi bila — s svojo rjavo fantovsko glavico in z vijoličastosinjimi očmi, ki so se včasih tako izzivalno zablisnile — celo preteto čedna! Toda Bux je ugotovil zgolj dejstvo. O ti ljubi Bog, koliko lepih žensk je bil že spoznal v življenju! In kako so se podile za njim, vse te lepotice treh zemeljskih celin! Ne, tako lahko se pa Vili Bux že ne da od kakršne si bodi lepe šemice spraviti iz ravnotežja!

Trgovski trik

(Nadaljevanje s 4. strani)

je, da je on prav tako tesno navezan na pisalni stroj kakor Jo na svojega konjiča.

Jo je začela celo že razmišljati, ali ne ljubi Denis nemara kakšne druge ženske. In nekega dne je s strahom izprevidela, da se je zaljubila vanj. V svojega »zaročenca«, v poosebljenega hladnokrvneža, ki je samo vsak dan zanesljivo in točno telefoniral in ji pošiljal rože: »Da tvoji starši ne bodo česa sumili«, kakor je sam večkrat dejal.

Natanko pol leta je minilo od tistega dne, ko je Denis predlagal Joi to čudno zaroko. In natanko tisti dan je javil pisarniški sluga gospodu Denisu obisk miss Hardangerjeve. Še nikoli ga ni bila obiskala v pisarni in kar verjeti ni mogel, da je sploh vedela za njegov naslov.

Jo je sedla na naslonilo klubnjaka, bingljala je s svojimi lepimi vitkimi nogami ter prav vnemarno vprašala:

»Ali bi ne maral napraviti spet kupčijo z menoj?«

Denis se je čedalje bolj čudil. »Kajpak bi, Jo!« je naposled odkritosrčno dejal.

Jo je zrla za dimom svoje cigarete.

»Predlagam ti, da se oženiš z menoj. Zdaj si tajnik Quesnayeve banke; ko boš moj mož, boš pa kar čez noč ravnatelj. Spričo svoje dote ti ne bom kot žena v večje breme, kakor sem ti bila kot zaročenka.«

Denis se je nasmehnil s smehljajem zamaknjenega Bude.

»Svoje prednosti že kar vidim, tvojih pa ne morem uganiti.«

»Žena ima več svoboščin kakor mlado dekle.«

»Ti imaš vse svoboščine.«

»Misli si recimo, da me mika postati zakonska žena.«

Denis je neodločno namrščil obrvi. Jo je lahko zardela.

»Čuj, Denis, če hočeš že vedeti pravi vzrok, naj bo: poročiti se moram! Po vsaki ceni in prav kmalu. Z nekim zakonskim možem sem se nesmrtno kompromitirala in njegova žena že vse ve. Njen detektiv je imel preradovedne oči.«

Budov smehljaj je pri priči izginil. Okoli Denisovih ustnic se je začrtala ostra, hudobna črta.

»Na razpolago sem ti,« je hladno dejal.

Jo si je oddahnila.

»Torej lahko že staršem povem, da se bova vzela?«

Stopila je k njemu. Bila je začudena, da je ni vprašal, kdo je bil tisti mož; malo užaljena je bila. Čudaški fant, ta »trgovec«. Stala je tik pred njim.

»Na svidenje, Denis. Hvala ti.«

Tedaj jo je sunkovito prižel k sebi. Ne morda nežno — besno, kakor je lahko besen samo mož, ki od same ljubosumnosti ne ve kod ne kam.

»Kako si le mogla to storiti, Jo? Ali še zdaj ne veš, da te ljubim?«

Držal jo je kakor z jeklenimi kleščami. In Jo je skoraj med solzami dahnila:

»Stari trgovski trik, dragec! Saj nisem prav ničesar vedela o tebi. V takem primeru se mora človek tudi k laži zateči, samo da se lahko pobaha — drugače ne bi nikoli partnerja prisilil, da pride s pravo barvo na dan.«

(LG*)

Radio Ljubljana
od 11.—17. marca 1937

ČETRTEK, 11. MARCA

12.00: Iz Dvořakovih del (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Koncert na wurliških orglah (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Vsakemu nekaj (Radijski orkester) ■ 18.40: Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: O sokolski disciplini (M. Jeftimijados) ■ 19.50: Zabavna ura (prizorček) ■ 20.00: Sekstet abitur. drž. učiteljske šole ■ 20.40: Lahka klavirska glasba (plošče) ■ 21.00: Koncert slovanske glasbe (Radijski orkester) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Radijski jazz — vmesne speve poje g. M. Premelč ■ Konec ob 23. uri.

PETEK, 12. MARCA

11.00: Šolska ura: Turisti v živalstvu (g. Rafael Bačar) ■ 12.00: Po naših logih in gajih (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Kalmanove operete (Radijski orkester) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Ženska ura: Žena in karitativno delo (gdč. A. Lebarjeva) ■ 18.20: Citraški koncert (plošče) ■ 18.40: Francoščina (g. dr. Stane Leben) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Zgodovina slovenskih bank (Drago Poločnik) Ljubljana ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Večer skladb Richarda Wagnerja ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 13. MARCA

12.00: Plošča se za ploščo kar naprej vrti, vsaka za zabavo in krajši čas skrbi ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošča se za ploščo kar naprej vrti, vsaka za zabavo in krajši čas skrbi ■ 14.00: Vreme ■ 18.00: Za delopust (igra Radijski orkester) ■ 18.40: Naravoznanstvo in svetovni nazor (g. prof. Miroslav Adlešič) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Za rešitev jugoslov. materinstva in mladine (dr. Milutin Zelič) ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) ■ 20.20: Pojdite z nami na dolgo rajžo — preko ulice. Veselo polovanje članov rad. igr. družine. Jožka in Jožka in nekaterih plošč. Vodnika: Jožek in Ježek ■ 22.00: Čas, vreme poročila, spored ■ 22.15: Vesel konec! (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 14. MARCA

8.00: Vesel nedeljski pozdrav (plošče) ■ 8.30: Telovadba (15 minut za dame, 15 minut pa gospode, vodi gosp. prof. M. Dobovšek) ■ 9.00: Čas, poročila, spored ■ 9.15: Flavta solo, igra g. Filip Bernard, pri klaviriu gdč. Melita Gnjezda. Händel: 3 sonate ■ 9.45: Postni govor: Žena in Kristus s križem (g. Fr. S. Finžgar) ■ 10.45: Prenos cerkvene glasbe iz cerkve sv. Cirila in Metoda ■ 10.50: Koncert Radijskega orkestra ■ 11.40 Otroška ura (vodi gdč. Slavica Vencajzova) ■ 12.10: Reproduciran koncert, vmes reportaža o poteku produkcije v smuških poletih v Planici ■ 13.00: Čas, spored, obvestila (oddaja prekinjena od 13.—15.30 ure) ■ 15.30: Prenos iz Konjic: Koncert mladinskih pevskih zborov ■ 17.00: Kmet. ura: Čebelar spomladi (g. Jože Okorn) ■ 17.30: Orkestralni koncert lahke glasbe (plošče) ■ 18.00: F. S. Finžgar: Nova zapoved (izvajajo člani rad. igr. družine) ■ 19.00: Nac. ura: Radio in šola (Dušan Marjanović) ■ 19.50: Slovenska ura: a) Skladbe na S. Gregorčičevo besedilo poje Akademski kvintet ■ 20.30: Koncert Ljubljanskega šramel-kvarteta (gg. dr. I. Karlin — violina I., M. Grošičar — violina, V. Dežela — kitara, Vl. Princič - harmonika, vmesne speve poje g. M. Premelč) ■ 21.20: Leharjeva operetna glasba (Radijski orkester): Eva, potpuri, Giuditta, potpuri ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Zvoki v oddih (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 15. MARCA

12.00: Z ruskih poljan (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Simfonične pesnitve (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Zdravniška ura: Higiena obleke (g. dr A. Brecelj) ■ 18.20: Stenka Razin (Glazunov) — simfonična pesnitev na ploščah, izvaja ork. bruseljskega konservatorija ■ 18.40: Kulturna kronika: Pomen I. Cankarja za slov. gledališče (g. Ciril Debevec, režiser Nar. gledališča) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Radio v Jugoslaviji (dr. Ljudevit Splajt) Zagreb ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Pevski koncert g. Roberta Primožiča s spremljevanjem Radijskega orkestra ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Citraški trio »Vesna« ■ Konec ob 23. uri.

TOREK, 16. MARCA

11.00: Šolska ura: Z našimi splavarji do Beograda (g. Rudolf Bratok) ■ 12.00: Zvezde in zvezdniki pojo (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Radijski orkester ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Pester spored (Radijski orkester) ■ 18.40: Narodna kultura in židovstvo (g. prof. E. Boje) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.20: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled (Beograd) ■ 19.50: Zabavni kotiček ■ 20.00: III. ura slovenske orgelske glasbe ■ 21.15: Pevski zbor akademikov »Slovenski fantje« ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Lahka glasba (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

SREDA, 17. MARCA

12.00: Spomini na Joh. Straussa (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Mladinska ura: Spoznajmo glasbila: rog, trobenta (g. dr. A. Dolinar) ■ 18.20: Terarij II. (g. Miroslav Zor) ■ 18.40: Gorenjska Sava (g. dr. Valter Bohinec) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Preteklost dubrovniške republike (doktor Josip Nač, prof.) Zagreb ■ 19.50: Uvod v prenos ■ 20.00: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar), v II. odmoru: Čas, vreme, poročila, spored ■ Konec ob 23. uri.

MALI OGLASI

Male oglase socialnega značaja računamo po 25 par za besedo, trgovske in podobne pa po 50 par za besedo. Preklici in trgovsko-obrtniški oglasi, ki nimajo prodajnega značaja, stanejo po 1 Din za besedo. — Za vsak mali oglas je treba še posebej plačati davek v znesku 1·50 Din. Kdor želi odgovor, dostavo po pošti ali če ima oglas šifro, mora doplačati še 3 Din. — Mali oglasi se plačajo vedno vnaprej, in sicer po poštni nakaznici, po poštni položnici na ček. račun »Družinski tednik« uprava, Ljubljana 15.393, ali pa v znamkah obenem z naročilom.

Dopisovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 1·50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

SAMOSTOJEN OBRTNIK se želi poročiti z gospodično ali vdovo, staro od 20 do 30 let. Prednost imajo samo debele. Resne ponudbe s sliko na upravo »Družinskega tednika« pod šifro: »Samostojen« 4163.

MLAD GOSPOD čedne zunanjosti, star 25 let, želi znanja z gospodično 18 do 25 let. Prednost imajo sobarice in kuharice. Ponudbe s sliko na upravo »Družinskega tednika« pod šifro: »Osamljen 1501«.

INTELIGENTNA GOSPODIČNA, vsestransko izobražena, čedne zunanjosti, mlada in živahna, želi spoznati v svrho ženitve primernega gospoda, najrajši vdovca z majhno pučko. Ponudbe pod šifro: »Mamica«.

MLADENIČ želi spoznati mlado, simpatično gospodično iz boljše družine, staro 17—19 let. Pogoj dobra vzgoja, značaj in lepota. Neanonimne dopise je poslati na upravo lista pod »Blondinka«.

KATERA FEŠ GOSPA ALI GOSPODIČNA, ako mogoče z lastnim stanovanjem, bi se hotela spoznati z dobro situiranim gospodom srednjih let? Dopise na upravo lista pod »Situacija«.

GOSPOD, SIMPATIČNE ZUNANJOSTI, išče ravno tako simpatično gospodično radi pomladanskih sprehodov in prijateljstva. Pogoj vsaj mala matura. Dopise nasloviti na upravo tega lista pod »Samo seriozna dekleta«.

Informacije

Vsaka beseda 1 Din. Davek 1·50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

KOMPANJONA in obenem iskrenega prijatelja z nekaj kapitala radi prevzema kakega dobrega gostilničarskega podjetja išče 37letna gospodična z gost. osebno pravico. Sposobni, trezni in prosti vsakih vezi, primerne starosti naj se javijo na upravo »Družinskega tednika« pod šifro: »Korajža velja«.

KOMPANJONA in obenem iskrenega prijatelja z nekaj kapitala radi prevzema kakega dobrega gostilničarskega podjetja išče 37letna gospodična z gost. osebno pravico. Sposobni, trezni in prosti vsakih vezi, primerne starosti naj se javijo na upravo »Družinskega tednika« pod šifro: »Korajža velja«.

Trta,
vse amerikanske korenike, veletrsnica Prvi jugoslavenski loznjaci — Daruvar. Zahtevajte cenike.

KOLESA skoraj nova, prvovrstnih znamk, poceni naprodaj pri „PROMET“ nasproti križanske cerkve

Za spomladansko zdravljenje,

za **čiščenje** in pri slabi **prebavi**

uporabljajte naš nacijonalni produkt:

»PLANINKA« čaj BAHOVEC

V lekarnah veliki paket Din 20·—, polovični Din 12·— in poskusne vrečice 3·50

Proizvaja:

Lekarna Mr. BAHOVEC, Ljubljana

Reg. S. br. 2007 8./II. 1932

NOVOSTI
lepe vzorce
za pumparice, sportne obleke
nudi ceneno
Presker
Sv. Petra cesta štev. 14

Cene naših malih oglasov so zmerne in času primerne!

POZOR GOSPODINJE!
Najceneje ste postreženi s
KURIVOM
pri tvrdki
RUDOLF VELEPIČ
trgovina s kurivom
LJUBLJANA VII.
Sv. Jerneja cesta 25
TELEFON 2708
Prvi poskus stalni odjem!

KNJIZNA ZALOZBA HRAM

izda v svojem letošnjem programu 1937/38 šest obširnih del v prevodih naših najboljših prevajalcev: Otona Župančiča, Vladimirja Levstika in drugih, izbranih iz svetovne literature, trajne umetniške vrednosti.

Vsaka knjiga v lepi opremi bo obsegala 300—400 in tudi več strani.

Plačljivo v dvanajstih mesečnih obrokih, v polusnje vezane knjige din 33·— mesečno, v celo platno vezane knjige din 25·— mesečno.

Vsak naročnik, ki se naroči na naš letošnji program, dobi kot nagrado še eno v celo platno vezano knjižico, izdano pri naši založbi izven rednih programov. Več v prospektu.

Zahtevajte prospekt — katerega Vam pošljemo brezplačno!

ZALOŽBA HRAM, LJUBLJANA, FLORJANSKA ULICA 14

Vinogradniki in sadjerejci

Tako izgleda jagoda **najfinejšega, najlepšega in najluksuznejšega grozdja na svetu, popolnoma novega in neznanega v Jugoslaviji,** prinešenega iz Italije. Ponujam najfinejšo in najnovejšo breskev **„Japanska zlatna“** in **„J. H. Hale“** in še trideset drugih vrst, kakor tudi kalifornijska jabolka, slive in drugo sadje. **Zahtevajte cenik!**

Metod Bardić, Irig (Srem)
Pooblaščena trsnica in sadna drevesnica

Izdaja za konsorcij »Družinskega tednika« K. Bratuša, novinar; odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek — vsi v Ljubljani.